

Rahulikku hingedeagega

www.tallinn.ee/kesklinn • 27. oktoober 2021

Kesklinna Sõnumid

Kõrgelt Lasnamäe veerult viib Kadriorgu siuglev sild

Kesklinna ja Lasnamäe piirile rajati põneva arhitektuurse lahendusega kergliiklussild, mida mööda saab jalgsi, jalg- ja tõukerattal ohutult ja lihtsalt Lasnamäe servalt üle Ilvese silla alla Kadriorgu kulgeda.

Uuele looklevale ühendusteele lisavad võrtsi kõrgelt paekaldalt avanevad vaated kesklinna kõrghoonetele, vanalinna tornidele ja merele. Kergliiklussild algab Majaka ja Lasnamäe tänava ristumiskohalt ja kulgeb üle

Ilvese silla Kadriorgu. Ühissõidukiga liiklejale on mugavaim viis silla avastamiseks sõita trammiga nr 2 või 4 Majaka peatusse – sealt jääb n-õ sil-lapeaks olev vaateplatvorm kõigest paarikümne meetri kaugusele. Kes

„mäkke ronimist” ei pelga, võib alustada teekonda silla teisest otsast – Gonsiori tänava ja Laagna tee ristumiskohal asuva Ilvese silla juurest.

Gonsiori ja Majaka tänavat ühendav 200-meetrine vaateplatvormiga

kergliiklussild loob mugava ühenduse kahe linnaosa vahel nii jalgsi kui ka rattast liikujale. „Linnaosade ühendamine kergliiklusteega muudab auto- vaba liikumise elanikele tunduvalt mugavamaks,” ütles linnapea Mihhail

Kõlvart. „Soovime luua linna elanikele ja külalistele üha paremaid tingimusi, et jalgsi või rattaga oleks ka linna südames mugav ja turvaline liikuda.”

Kergliiklussild on linlastele vajalik igapäevasteks käikudeks ja ka näiteks Kadrioru saksa gümnaasiumi õpilased saavad kahe õppehoone vahel kiiremini ja ohutumalt liikuda. Lasnamäe elanikel on senisest lihtsam Kadrioru parki jalutama pääseda ning emadelisadel kergem lapsevanakrit lükata. Tegemist on ühtlasi esimese sedavõrd sujuva ühendusteedega Kesklinna ja Lasnamäe vahel, sest kõik senised variandid on märksa järsumad. Kui keegi soovib siiski tee peal jalga puhata, saab ta nautida vaateplatvormilt avanevat lummatavat vaadet linnale ja merele.

Kergliiklussild valmis Filtri teed Kadrioru ja Ülemiste ühisterminaliga ühendava kergliiklustee rajamise teises etapis. Projekti esimeses etapis rajati kesklinna nelja meetri laiune ja 2,1 kilomeetri pikkune kergliiklustee, mis ühendab Kadrioruga Tehnika tänava ja Filtri tee. Ühendus kulgeb Odra, Konstantin Tüürpu, Jüri Vilmsi ja Vesivärava tänava kergliiklustee kaudu. Peale teede ehituse ja konstruktsioonide rajamise uuendati tehnovõrke, tehti maastikukujundustööd, paigaldati tänavavalgustus ning liikluskorraldus- ja ohutusvahendid.

Kergliiklustee teise etapi tööde tellija on linna keskkonna- ja kommunaalamet. Projekti on koostanud Reaalprojekt OÜ, ehitustööd teeb TREF Nord AS. Ehitustööde lepinguline maksumus on 884 412 eurot, projekti toetab Euroopa Regionaalarengu Fond.

Poska tänaval on nüüd kõigil mugav liikuda

Oktoobri algul lõppesid üheksa kuud kestnud põhjalikud Jaan Poska tänava rekonstrueerimistööd.

Rekonstrueerimistööd hõlmasid Poska tänava 750-meetrist lõiku Vesivärava tänavast Narva maanteeeni, samuti 80-meetrist lõiku Vesivärava tänaval ja 200-meetrist lõiku Narva maanteel kesklinna suunal. Remondi tulemusena sai tänav uue ilme ja liiklusolud paranesid märgatavalt.

Poska tänav asub miljöövärtuslikus piirkonnas ja on samas oluline ühendustee kahe suure peatänava vahel. Ümberehituse kavandamisel arvestati nii kõigi liiklejate vajaduste, piirkonna elanike ootuste kui ka ajaloo- ja kultuuripärandi hoidmisega.

„Ühe huvitavama näitena ajaloo- väärtuste säilitamisest võiks esile tuua 1928.-29. aastast pärit tänavavalgustusposti, mida rekonstrueeritud tänaval enam otseselt vaja ei olnud, kuid mis Enefit OÜ ja linna koostöös siiski väärikalt eksponeeritud sai,” rääkis abilinnapea Kalle Klandorf. Tänavamaale istutati ka hulgaliselt uusi puid – läänepärnad, hobukastanid ja pooppuid,

kokku 20 puud pakuvad jalutajaile silmailu ja hoiavad linnaõhu puhtamana.

„Poska tänava rekonstrueerimise eesmärk oli luua tänapäevane, piirkonnaga sobiv ja lõõgastumist soodustav linnaruum,” ütles Kesklinna vanem Monika Haukanõmm. „Kadriorus veedavad meelsasti vaba aega nii linnalased kui ka linna külalised. Seepärast on eriti hea meel selle üle, et Poska tänavale rajati eraldiseisvad jalgratta- ja jalgteed. Kohalike elanikke rõõmutab kindlasti paranenud parkimiskorraldus.”

Piirkonnale sobivalt sillutiskiviga kaetud jalgteed asuvad mõlemal pool tänavat, teede ääres on kuus pingi ja prügikastiga varustatud puhkekohta. Kahesuunaline jalgrattatee on kaetud asfaldiga ja eraldatud sõiduteest äärekiviga. Rattatee on ühendatud Filtri tee ja Kadrioru vahelise kergliiklusteedega. Liikluskorraldus jäi enamasti samaks – autoliiklus on ühesuunaline ja piirkirius 30 km/h. Parkimiskorraldus

aga muudeti korrapärasemaks ja arusaadavamaks. Liikluse rahustamiseks rajati ristumine Vesivärava, Wiedemanni ja Lydia Koidula tänavaga tõestatud ristmikuna ning sõiduteele ehitati juurde kaks teekünnist.

Rekonstrueerimise käigus uuendati kõik tehnovõrgud ja tänavavalgustus ning rajati sademevee kanalisatsioonitorustik, ühtlasi loodi eeldused teiste piirkonna tänavate järkjärguliseks rekonstrueerimiseks.

Poska tänava ehitusprojekti koostas Reaalprojekt OÜ, ehitustööd tegi OÜ RTS Infraehitus. Rekonstrueerimistööde lepinguline maksumus oli üle 4 miljoni euro, millest 386 000 euro ulatuses oli kaasfinantseerija AS Tallinna Vesi ja 192 000 euro ulatuses AS Gaasivõrgud.

Kevede ja suve jooksul said paljud kesklinna kõrvaltänavad uue teekatte. Põhjalikult remonditi Aasa, Saturni, Komeedi, Aedvilja, Vineeri, Lastekodu, Tatari, Ants Lauteri, Lembitu, Kauka,

Kuke, Virmalise ja Tuvi tänav. Uuenduskuri läbisid ka Juhan Kunderi, Lubja ja Vambola tänav.

Taastusremonttööde käigus uuendati tänavate sõidu- ja kõnniteede asfaltkate, vahetati välja lagununud äärekivid ning korrastati töömaale jäävad kaevupäised. Ühtlasi tehti puude hooldusloikus ja haljastustööd. Linna keskkonna- ja kommunaalmeti tellimisel tegid ehitustööd Watercom OÜ, Tee ja Tee OÜ ning Viamer Grupp OÜ, tööde kogumaksumuseks kujunes ligi 1,5 miljonit eurot.

TALLINNA KESKLINNAS ELAB 65 042 INIMEST.

Aasta algusest on üheksa kuu jooksul lisandunud Kesklinna 951 elanikku. Septembris kasvas Kesklinna elanike arv 364 võrra. Tallinnas elab oktoobrikuu alguse seisuga kokku 445 903 inimest, septembri jooksul kasvas elanike arv 696 võrra. Eelmisel aastal suurenes Tallinna rahvaarv 1756 võrra.

Allikas: rahvastikuregister, 1. oktoober 2021

Kesklinna Sõnumite järgmine number ilmub 24. novembril.

Väljaandja:
Tallinna Kesklinna Valitsus
tel: 645 7229
e-post:
kesklinnasonumid@tallinnlv.ee
Trüki toimetanud: OÜ Rkontor

TÄHTSAD TEEMAD

Hoidkem end ja teisi!

Suur sügis on kätte jõudnud ja peagi algab hingede-aeg. November. Kooljaku ehk hingekuu. Aga püüd-kem ka selles hallis, hämaras, märjas ja porises ajas hingepidet leida. Säiligu usk ja lootus hoolimata sellest, et meie elu juba ligi kaks aastat pärssinud nähtamatu vaenlane taas uue jõuga tuuseldab ja elu täiel rinnal nautimast takistab. Hooligem, hoidkem, märgakem ja kaitskem!

Oktoober oli võrratult soe, päikseline ja värvi-küllane. Sügisesse linnapilti lisasid sedakorda vürtsi linnavolikogu valimistega seotud kümned, ehk lausa sajadki eri mõõtu plakatid. Nüüdseks on hääled andud ja kokku loetud, linnavolikogu uus koosseis otustatud.

Ega jõuluaja küünlasärangi enam kaugel ole. Ja kui veel valge vaip jõuluks maad kataks ja helbeid vaikselt langeks ...

Jõulukuuseotsingud on lõpule jõudmas ja välja-valitud kaunitar pannakse Raekoja platsile püsti juba novembri keskel. Üleilmset tähelepanu pälvinud Tallinna jõuluturg avatakse 26. novembril ja kestab 2. jaanuarini.

Kas tuleb meilgi kehtestada Lätiga sarnased karmid piirangud või suudame arukalt käitudes järjekordsest n-õ kodusüüsimise perioodist hoiduda? Kas tuleb selgi aastal advendiaeg meeleolukate kontsertide ja jõulupidudega, koduuste taha lukustatult? Kas tähistame uue aasta saabumist lustlike ja muretute pidudega? Ühiskonna avatuna hoidmisele, isenda-le ja teistele tegevusvabaduse kindlustamisele saab meist igaüks vähese vaevaga kaasa aidata.

Hingedeajal on paslik mõelda esivanemate elule ja saatusele, kõigile raskustele, mida neil ületada tuli, suure sõjale ja repressioonidele, kitsaste olude kiuste pere loomisele ja laste üles kasvatamisele. Ja kõrvutagem seejärel eelmiste põlvkondade ränka elukogemust oma praeguste „mured“ ja „vabaduse kaotusega“. Alles hiljuti meile kättesaadavaks ja taskukohaseks muutunud hüved on juba nii enesest-mõistetavaks muutunud ja sellele eelnenud märksa kitsamaid olusid ei taheta enam mäletada. Halb kipub kiiresti ununema ja heade asjadega harjutakse veelgi kiiremini.

Suve jooksul ja sügise hakul valmisid paljud suured objektid. Lõppes Jaan Poska tänava pikalt kestnud ümberehitus. Suur tänu kõigile asjaosalistele, aga eriti Kadrioru elanikele nende kannatlikkuse eest! Tänav on hea näide, kuidas eri tüüpi transpordivahendid saab ära mahutada isegi kitsasse teekoridori ajalooliste majade vahel, ilma liiklejate vahel pinget ja vastuseisu tekitamata. Nüüdisaegselt planeeritud linnaruumi mahuvad ohutult ära kõik – jalakäijad, ratturid ja autod. Teid niivõisi rekonstrueerides saame teedele maalitud rattarajad asendada ajapikku korralike, teede rekonstrueerimise käigus spetsiaalselt projekteeritud rattateedega.

Oktoobris sai valmis ühendustee Lasnamäe ja Kadrioru vahel – uuenduskuuri läbinud Ilvese sild koos uue kauni keerdrajaga, mis Lasnamäe järsakust sillani lookleb ning kus asub nii kõnni- kui ka kahe-suunaline rattatee. Sageli leidub ka põlisele tallinlasele kohti, kuhu ta kodulinnas sattunud ei ole. Uued ühendusteed soosivad nende piirkondade avastamist, eriti ajal, mil välisreisid raskendatud. Ja selleks et meie uus põlvkond kasvaks juba varakult üles nüüdisaegsete liiklusteadmistega, oleme lasteaegade õuedel märgistanud pisikesi liikluslinnakuid koos joonte ja sümbolitega – nagu päris!

Sest tegelikult algabki ohutu linnaruum ju inimesest endast.

Mida teha jätkuva tervisekriisiga? Kõige mõistlikum on mitte oodata ilmtingimata valitsuse uusi otsuseid ja piiranguid. Mitte ajada määrustes näpuga järge, mida mul on õigus teha ja mida tegemata jätta. Mitte tülitseada, lugeda teiste komavigu ega teisi elama õpetada. Mõtleme igaüks natukene järele ja küsime endalt – kas mina olen andnud endast parima, et kriis seljatada? Ainult sellest vastusest ju lõpuks kõik olenebki.

Monika Haukanõmm

Kesklinna vanem

Fotokonkursile „Aastaring Tallinnas 2021“ laekus hulgaliselt võrratuid töid

Lõppes fotokonkurss „Aastaring Tallinnas 2021“, mille eesmärk oli leida uusi ja huvitavaid fotosid, mis jäädvustaksid linnas toimunud sündmusi ja linnapildi muutumist eri aastaaegadel. Võidutööks osutus Cristo Pihlamäe foto „Peegeldus“.

„Tallinna linnakeskkond pakub oma mitmekesisusega fotograafidele rohkesti inspiratsiooni, mis peegeldus ka 172 tänavusele konkursile saadetud võistlustööl. Pildile on püütud nii kauneid loodusvaateid kui ka linde ja loomi, samuti olemasolevat arhitektuuri ja alles ehitatavaid hooned. Pildidel on mängitud valguse ja udu, vihma ja peegeldustega. Kokkuvõttes kujunes esinduslik galerii, mis näitab linnapilti läbi selle elanike silmade,“ rääkis abilinnapea Kalle Klandorf.

Hindamiskomisjon valis 2021. aasta võitjaks foto „Peegeldus“ (Cristo Pihlamäe). Rahva lemmiku preemia pälvis töö „The yachts“ (Jahid, Alina Kemppinen).

Eripreemia vääriliseks tunnistati žürii kümme silmapaistvat fotot: „Sügisõhtu Snelli pargis“ (Viive

Herne), „Удача“ (Edu, Anna Borunova), „Sunset at Port Noblessner“ (Päikeseloojang Noblessneris, Corin Nichols), „Haabersti elanik“ (Karolina Malkov), „Õine kesklinn täiskuu kumas“ (Raigo Tõnisalu), „Käblik“ (Erik Karits), „Udune Piritra rand“ (Yulia Cheshkovskaya), „Pakun vaibakloppimise teenust“ (Erik Karits), „Город в отражении“ (Linn peegelduses, Yulia Nikolaeva), „Побег“ (Põgenemine, Anna Borunova, Kadrioru Pargi eripreemia).

Näitus võidutöödest avatakse Vabaduse väljaku tunnelis 24. novembril ja jääb avatuks aasta lõpuni. Kõikide tänava esitatud fotodega võib tutvuda Tallinna kodulehel: fotokonkurss.tallinn.ee/fotod.

Tallinna linn on fotokonkursse korraldanud aastaid. 2006–2013 olid fotokonkursid teemal „Parim jõulukaunistus“. 2014. aastast on linna keskkonna- ja kommunaalamet korraldanud fotokonkursi „Aastaring Tallinnas“. Möödunud aastal tegi Tallinn koostööd MTÜ-ga Looduskiri ja andis ajakirja Eesti Loodus fotovõistlusel välja eripreemiad.

Targa linna konkursid täidab linnaruumi nutikate lahendustega

Teadus- ja ärilinnaku Tehnopol ning Tallinna linna koostöös ellu kutsutud targa linna konkursi Tallinnovation selleaastasest taotlusvoorst valiti välja neli lahendust, mis muudavad pealinna uuenduslikumaks ja nutikamaks. Võitjateks osutusid liiklusohutust parandavad andurid, päikeseenergiat töötavad valgustid, päästeoperatsioonideks loodud droonid ja pakendiringluse uut moodi lahendus.

2021. aasta Tallinnovation konkursile pakutud lahenduste tase oli kõrge ja konkurentsi tihe. Sisukaid ideid ja lahendusi laekus nii palju, et esitlusvooru pääses planeeritud kaheksa idee asemel kaksteist. Nende hulgast valiti välja neli võitjat, kelle lahendusi toetatakse. Hindamisel võeti arvesse lahenduste uudsust, põhjendatud vajalikkust ja koostöö potentsiaali Tallinna linnaga.

Võitjateks valiti Thinnecti, KrattWorksi, Solinteli ja MyPak Solutionsi lahendused. Thinnecti andurid annavad ülevaate piirkonna liiklusest ja müratasemest, parandades sellega ka liiklusohutust. KrattWorks pakub korraldus-, pääste- ja tuletõrjeoperatsioonideks erilahendusega droone. Solinteli toodab nutikaid päikeseenergiat töötavaid hübriid tänavavalgusteid. Mypak Solutions pakub uutset Ringo korduspakendite ringlusteenust.

„Globaalse innovatsiooni tempo ja uute tehnoloogiate turule tulek on ülikiire, mistõttu on selline konkurss lihtne võimalus aru saada, mida targad inimesed on loomas ja nende valdkondades kokku 28 ideed.

Linnaosadest oli taas kõige aktiivsem Kesklinn 83 ettepanekuga, mis on kuue võrra enam kui mullu. Järgnesid Lasnamäe 71, Põhja-Tallinn 49, Haabersti 42 ja Kristiine 41 ideega. Ka teistest linnaosadest laekus igaühelt üle 30 ettepaneku. Eesti keeles esitati 225, vene keeles 134 ja inglise keeles 30 ideed. Valdav osa ehk 99 protsenti ideedest laekus digitaalselt.

Tallinna kaasava eelarve realiseerimiseks 2022. aastal on esialgu kavandatud miljon eu-

ro. Täpse summa kinnitab linnavolikogu eelarve vastuvõtmisel aasta lõpus. Kogusummas kolm neljandikku jaotatakse linnaosade vahel võrdselt ja ühe neljandiku jaotamisel võetakse arvesse linnaosa elanike arvu selle aasta 1. juulil.

Oktoobris-novembris hindad esitatud ideede teostavust eksperdikomisjon ning sõelale jäänud ideed liiguvad edasi tutvustamisele, arutamisele ja rahvahääletusele. Tallinna teise kaasava eelarve avalik hääletus kestab 29. novembrist 12. detsembrini 2021. Hääle-

tusel saavad osaleda vähemalt 14-aastased isikud, kelle rahvastikuregistrijärgne elukoht on Tallinn. Iga osaleja saab hääletada kuni kahe endale meeldiva idee poolt oma elukohajärgses linnaosas.

Eelmisel aastal esitati 420 kaasava eelarve ideed. Rahvahääletuse tulemusel valiti välja kümme ettepanekut, millest enamik on praeguseks realiseerunud.

Osa mahukaid, kuid vajalike projekte viiakse ellu veel selle aasta lõpus või järgmisel aastal.

Selle koosseisu kõige aktiivsemad küsimuste esitajad ning sõnavõtte ja kõnede pidajad olid Kristen Michal (626), Mart Kallas (393), Siim Tuisk (332), Priidu Pärna (294), Riina Solman (274) ja Önne Pillak (272).

Linnavolikogu 9. koosseisu aktiivseimad korraldajad istungitest (87) osavõtjad: Kristen Michal (85), Tiit Terik (83), Toivo

tootseid (83), Larissa Novožilova (81), Jevgenia Kuk (81), Märt Sults (81), Helve Särgava (80), Leonid Mihhailov (80), Maksim Volkov (80) ja Ruslana Veber (80). Ainult ühelt istungilt on volikogu koosseisus olnud ajal puudunud Mart Kallas (69), kuid tema sai volikogu liikmeks 2018. aasta teises pooles.

linnakeskkonna uuendamiseks ja keskkonnasäästlikumaks, lisas Orav. Innovatsioonikonkursi Tallinnovation eesmärk on muuta linna teenuseid ja keskkonda nii elanikele kui ka külalistele mugavamaks. Konkursiga toetatakse linna ja tehnoloogiaettevõtete omavahelist koostööd ning uuenduslike targa linna riist- ja tarkvaratoodete kasutamist Tallinnas. 50 000 euro suuruse auhinnafondiga konkurs toimus juba teist aastat.

Skandinaavia ühe suurima teadus- ja ärilinnaku Tehnopol eesmärk on aidata kaasa maailmatasemel tehnoloogiaettevõtete tekkele ja kasvule Eestis ning toetada nende laienemist välisriikidele. Selleks pakutakse terviklikku lahendust ärikinisvarast kuni vajaduspõhiste äriarendusteenusteni kolmes fookusvaldkonnas: tark linn, rohetehnoloogia ja tervistehnoloogia.

Linnavolikogu eelmine koosseis pidas ligi sada istungit

Tallinna linnavolikogu 9. koosseis pidas viimase istungi 7. oktoobril. Aastatel 2017–2021 pidas linnavolikogu 97 istungit, millest kümme olid erakorralised, menetles 809 eelnõu, võttis vastu 634 otsust ja 108 määrust.

Linnavolikogu esimees Tiit Terik tänab kõiki volikogusse kuulunud inimesi, kes viimase

nelja aasta jooksul andnud Tallinna arengusse panuse. „Töö volikogus on olnud intensiivne. Selle koosseisu pikim istung kestis üle kümne tunni. Peamine on siiski see, et linna jaoks vajalikud otsused on enne vastuvõtmist enne läbi vaieldud ja põhjalikult kaalutud. Linnaelanikud ongi meid ju selleks end esindama valinud,“ lausub Terik.

Selle koosseisu kõige aktiivsemad küsimuste esitajad ning sõnavõtte ja kõnede pidajad olid Kristen Michal (626), Mart Kallas (393), Siim Tuisk (332), Priidu Pärna (294), Riina Solman (274) ja Önne Pillak (272).

Linnavolikogu 9. koosseisu aktiivseimad korraldajad istungitest (87) osavõtjad: Kristen Michal (85), Tiit Terik (83), Toivo

tootseid (83), Larissa Novožilova (81), Jevgenia Kuk (81), Märt Sults (81), Helve Särgava (80), Leonid Mihhailov (80), Maksim Volkov (80) ja Ruslana Veber (80). Ainult ühelt istungilt on volikogu koosseisus olnud ajal puudunud Mart Kallas (69), kuid tema sai volikogu liikmeks 2018. aasta teises pooles.

Linnavolikogu 9. koosseisu aktiivseimad korraldajad istungitest (87) osavõtjad: Kristen Michal (85), Tiit Terik (83), Toivo

Vene muuseumis avati eksperimentaalnäitus

Vene muuseumis on avatud eksperimentaalnäitus „Muuseumi laboratoorium“.

Näitus keerab pahupidi traditsioonilise lähenemise näituse loomisele ja teeb nähtavaks eestivene inimeste lood. „Muuseumi laboratoorium“ suunab vaatajaid mõtlema identiteetide paljususele, kodu- ja kuuluvustundele, nende tähtsusele ja kohale ühiskonnas ning selle muutumisele ajas, jutustades inimestest ja argielust.

Eksperimentaalnäituse eesmärk on üheskoos vaatatega selgitada välja tulevase püsinäituse teemad, mis peegeldavad eestivene lugu, mida oleks vaja meie ühiskonnas nähtavamaks muuta. Seega on vast avatud näitusel peamine hoopis vaataja, kellele ei saa laboratooriumis uusi teadmisi luua. Just näituse külalised annavad ülevaate eestivene loost. Üks näituse loojatest, ajaloolane Olev Liivik rõhutas seesuguse ainulaadse näituse vajalikkust:

„Mida rohkem tunneme Eesti ajalugu eri rahvusgruppide perspektiivist, seda parem on, sest seda rikkalikumad ja mitmekesisemad on meie teadmised minevikust ja seda paremini õpime tundma ennast.“

Näitus koosneb kolmest osast, millest kaks on valmis ja kolmas valmimas, nagu ühele laboratooriumile omane. Seega sünnib näitus järk-järgult, alustades isiklikest lugudest, millele lisandub ajalooline pilt ja järgneb nüüdisaegse kunsti vaatenurk. Tervikpildini võib jõuda vaid lugude eri tahke hoomates, tajudes mineviku ja oleviku suhet, ning arvestades isiklike mälestuste ning sotsiaalse ja emotsionaalse kontekstiga.

Vene muuseum on kultuuride vahendaja. Muuseum väärtustab koosloomet ning toetab empaatiat ja mõistmist. Neid väärtusi kannab ka uus näitus.

Muuseumi laboratoorium: vestlused köögis

Näitusega kaasneb ürituste sari „Muuseumi laboratoorium: vestlused köögis“, mis toimub vabas vormis kohtumistena ning otseülekandena laieneb Narva kunstiresidentuuri ja Tartu Oskar Lutsu nimelisse linnaraamatukokku.

Iga kord on „kööki“ kutsutud keegi avaliku elu esindaja, kes vene kogukonnas tuntud. Püüame kaasata isikuid eri valdkondadest. Külalised esinevad nii Tallinnas kui ka Tartus ja Narvas.

Muuseumi laboratooriumi vestlustel saame koos arutada aktuaalsete teemade üle, jagada kogemusi ja arvamusi. Nii esinejate kui ka külaliste lood ja esile kerkivad kokkupuutepunktid aitavad muuseumil luua tulevikuks uusi näituse käsitledes kõnetavaid teemasid.

Ürituste sari toimub Loov Euroopa projekti „Agents of Change: Mediating Minorities“ raames ja Briti Nõukogu toetusel.

Novembris valitakse noortevolikogu

Tallinna noortevolikogu valimised toimuvad 8.–14. novembrini, kandideerimiseks saab avalduse esitada 29. oktoobrini.

Noortevolikogu eesmärk on kaitsta ja esindada noorte huvisid linnas, rääkida kaasa noori puudutavates linnas küsimustes, julgustada noorte kodanikualgatust ning kaastada noori linnaelul korraldamist puudutavate otsuste tegemise.

Noortevolikogusse saab kandideerida noor, kelle elukoht on rahvastikuregistri andmetel Tallinna linn ja kes on valimise ajal 14–21-aastane. Kandideerida saab rahvastikuregistrisse kantud elukohajärgses linnaosas.

Noortevolikogusse valitakse liikmeid linnaosapõhiselt, et tagada noorte laiapõhjaline kaasatus ja eri piirkondade noorte esindatus. Kokku valitakse noortevolikogusse 26 liiget ja mandaadid jaotatakse linnaosas elavate noorte arvul. Iga tuhande 14–21-aastase noore kohta antakse linnaosale üks mandaat, kuid iga linnaosa saab vähemalt kaks ja kõige rohkem viis mandaati. Nii saab Haabersti kolm mandaati, Kesklinn neli, Kristiine kaks, Lasnamäe viis, Mustamäe neli, Nõmme kolm, Piri-ta kaks ja Põhja-Tallinn kolm mandaati. Oma piirkonna kandidaatidega saab tutvuda 1.–7. novembrini ja valimised toimuvad 8.–14. novembrini.

Noortevolikogu liikmete valimise õigus on 14–21-aastastel noortel, kelle elukoht on rahvastikuregistri andmetel Tallinna linn. Hääletada saab elektrooniliselt ja valimiskomisjoni hääletuspunktid. Hääletada saab rahvastikuregistrisse kantud elukohajärgses linnaosas kandideeriva kandidaadi poolt.

Korralised noortevolikogu valimised on iga kahe aasta järel novembrikuu teisel täisnädalal, liikmed valitakse kaheks aastaks.

Noortevolikogu valimisi koordineerib Tallinna haridusamet. Rohkem infot kandideerimise tingimuste kohta leiab www.tallinn.ee/noortevolikogu.

PLANEERINGUD

Endla tn 13, Lõkke tn 3a ja Lõkke tn 5 kinnistu detailplaneeringu avaliku väljapaneku ja arutelu tulemused Tallinna Kesklinna Valitsus korraldas 26.07–9.08.2021 Endla tn 13, Lõkke tn 3a ja Lõkke tn 5 kinnistu detailplaneeringu avaliku väljapaneku. Väljapaneku jooksul käis linnaosas materjalidega tutvumas kaks kodanikku. Väljapaneku ajal esitati neli arvamust sisaldavat pöördumist.

23.09.2021 peeti Tallinna Kesklinna Valitsuses avaliku väljapaneku tulemusi tutvustav arutelu. Arutelust võtsid osa huvitatud isiku esindajad, detailplaneeringu koostaja, arvamuse esitanud Endla tn 6 ja 9a elanikud ning linnaosavalitsuse ametnikud. Detailplaneeringu koostaja ja huvitatud isik andsid selgitusi kohal viibinud arvamuse esitanud isikutele. Peeti arutelu naaberkiinnistul asuvatele garaazidele ligipääsu teemal, arvestamaks parimal võimalikul moel riigigümnaasiumi rajamisel laste ohutust ja keskkonda. Tehtud ettepanekud selle kohta on võimalik lahendada ehitusprojektiga ega kuulu lahendamisele detailplaneeringus. Teine kohal viibinud arvamuse esitaja ei loobunud vastuväitest detailplaneeringu variantide 2 ja 3 ehitusmahtude kohta. Detailplaneeringu edasise menetlusega tegeleb Tallinna Linnaplaneerimise Amet.

mal, arvestamaks parimal võimalikul moel riigigümnaasiumi rajamisel laste ohutust ja keskkonda. Tehtud ettepanekud selle kohta on võimalik lahendada ehitusprojektiga ega kuulu lahendamisele detailplaneeringus. Teine kohal viibinud arvamuse esitaja ei loobunud vastuväitest detailplaneeringu variantide 2 ja 3 ehitusmahtude kohta. Detailplaneeringu edasise menetlusega tegeleb Tallinna Linnaplaneerimise Amet.

Parkides saab tasakaalu harjutada

Lembitu pargis ja Toompargi Falgi tee poolses servas saab katsetada slackline'i – maailmas populaarsust koguvat uut sportlikku vaba aja veetmise võimalust.

„See uus sportlik ajaveetmise viis on mõeldud mitte

ainult lastele ja noortele, vaid ka täiskasvanutele. Slackline'i saab harrastada nii suvel kui ka talvel ja iga uus võimalus olenemata aastaajast vabas õhus liikuda on teretulnud, ütles linnaosavanem Monika Haukanõmm.

Slackline ehk tasakaaluliin on puude või postide vahele pingutatav elastne rihm, mille saab tasakaalu harjutada, köiel kõndi õppida ning vilumuse kasvades ka hüpata ja harjutusi teha.

November HOPNERI MAJAS

- **KUNSTI JA KÄSITÖÖKURSUS „Pühendusega märkmik“**

N, 04. ja 11. november kell 18.00

III moodul – Sissejuhatus illustratsiooni

Jätkame samade materjalidega, mida kasutasime kalligraafias, kuid väikeste lisadega akvarelli ja pliiatsijoonistuse näol.

N, 18. ja 25. november kell 18.00

IV moodul – Raamatu köitmine

Kõidame eelnevalt valmistatud ja dekoreeritud lehed kokku märkmikus, lisades sinna juurde ka puhtaid lehti edaspidiseks kasutamiseks. Kursusel saab osaleda ka igas moodulis eraldi.

Kogu kursuse hind 80 € / Ühe mooduli hind 25 € Müügil: Fienta.com
- **UKULELE KURSUS algajatele täiskasvanutele**

E, 08. ja 22. november kell 18.15

Kuuest tunnist koosnev kursus annab algtoed ja oskuse lihtsamate lugude mängimiseks. Juhendaja Mai Kaur. Kursuse hind 75€ (kohad täis)
- **VANADE TANTSUDE KLUBI**

K, 24. november kell 18.30

Hopneri Vanade Tantsude Klubi on kohtumispaik, kus tantsuhuvilised kokku saavad ja õpivad keskaegseid tantsu. Tulla võivad nii uued huvilised kui juba vanad „tantsukalad“. Kohtumised toimuvad kord kuus kolmapäeviti Hopneri Maja Diele saalis. Juhendaja Jane Kaju Saaremaalt. Pilet 10€. Müügil: Fienta.com
- **TÖÖTUBADE SARI „Teeme aknad kauniks“**

T, 02. november kell 18.00 – **Hingedepäeva inglite töötuba.** Kasutame paberlõike tehnikat.

T, 09. november kell 18.00 – **Laternate töötuba.** Laternate valmistamisel kasutame eelmisest korrast tuttavat paberlõike tehnikat. Laternate sisse saab panna LED-küünlad, et pimedasse talveaega veidi valgust ja sära tuua.

T, 16. november kell 18.00 – **Jõulukulide töötuba.** Suurepärase võimaluse kasutada ära erinevaid pabereid ja kaunistada kuusk või tuba see aasta isetehatud pallikestega.

Kogu kursuse hind 60 €. Müügil: Fienta.com
- **HINGEDEAJA KONTSERT – Jaan Sööt ja Andre Maaker**

R, 5. november kell 19.00

Kõlab muhedat laulu ja meisterlikku pillimängu. Pilet 18/20€. Müügil: Fienta.com ja Piletilevi.ee
- **GEEL JA SOJAVAHAKÜÜNALDE ÕPITUBA**

L, 20. november kell 13.00

Õpitoas valmivad vormi valatud geelküünal ja vahaküünal. Kõik tööks vajalikud küünalvormid, vahendid ja materjalid on hinna sees. Juhendab Helen Orav (Roheline Vihmavari ökopood). Õpitoa hind 25€. Müügil: Fienta.com
- **HOPNERI MAJA NAISKOOR KUTSUB LAULMA!**

T ja N, 17. ja 18. november kell 18.00–20.00

Oma neljandat hooaega alustav naiskoor ootab uusi lauljaid. Eelnev koorikogemus ja nooditundmine ei ole kohustuslikud. Dirigent Elviira Maasalu. Osalustasu 35€ kuus. Lisainfo: elviiram3@gmail.com või tel 5615 2424
- **SEENIORIDE ÜLIKOOL eestikeelsed loengud**

• **K, 3. november** kell 12.15, KULTUUR

„Kaunid ja kurjad: kuulsaid naismõrvareid läbi aegade“

Loone Ots, folklorist ja kirjanik

• **K, 17. november** kell 12.00, KULTUUR

„Usundid ja vaimsed õpetused Eestis läbi aegade“

Reet Hiimäe, folklorist, kirjanik ja teadur

NÄITUS

KARIN STROHM maalinäitus „Maastikest“

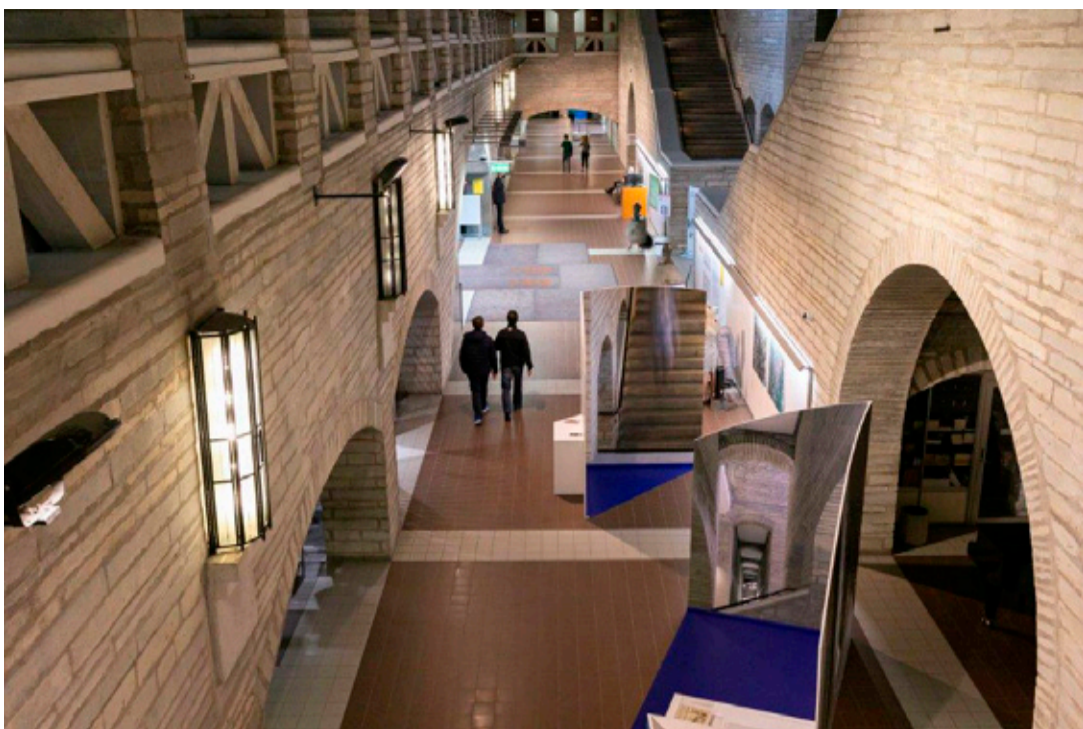
Oktoober 2021–jaanuar 2022

Visuaalseid mõttemänge kujutavad maalid on inspireeritud looduse ja antropotseeni omavahelisest suhestumisest ja mõõduvõtust. Kujutletavad looduse revanšid on kantud absurdist ja nihestatusest, ainek on sürreaalne, ekspressiivne ja meeleline.

Näitus suures saalis on vaadatud kontsertide ning ürituste toimimise ajal.

Raekoja plats 18 • 10146 Tallinn • Tel 645 5321 • 645 7220 • info@hopnerimaja.eu • www.hopnerimaja.eu

KULTUUR

Rahvusraamatukogu hoone teeb läbi totaalise uuenduskuuri

Aasta lõpul suletakse mitmeaastaseks rekonstrueerimiseks rahvusraamatukogu hoone – Eesti 20. sajandi arhitektuuri üks tippseid, mille avamine 1993. aastal tähendas midagi palju enam kui lihtsalt ühe raamatukoguhoone valmimist.

Kogu majaga saab enne renoveerimiseks uste sulgemist tutvuda veel vaid oktoobrikuu lõpuni. Seejärel jäävad ligi kaheks kuuks kuni 17. detsembrini avatuks üksnes esimese korruse ruumid – fuajee ja näitusaalid, samuti keldrikorrusel asuv teatrisaal. Raamatuid laenata enam ei saa. Küll aga

saab ikka tutvuda esimesel korrusel üles seatud põnevate väljapanekutega rahvusraamatukogu hoone projekterimisest, rajamisest, selle tähtsuse muutumisest ajas ning sellest, missugune hakkab hoone ja ruumiprogramm välja nägema pärast renoveerimist.

Näitus „Rahvusraamatukogu vana ja uus algus” jutustab enamast kui ühe hoone eluloost. Tegemist on läbilõikega lähijalaloo ja huvitava ekskursiooniga rahvusraamatukogu tulevikku. 28. oktoobril ja 26. novembril saab osaleda maja lõpunäitusel kuraatorituuril Karen Jagodiniga. Novembris

toimuvad rahvusraamatukogu ka mõned arhitektuurimuseumi „Avatud Majad” ekskursioonid.

Viimane võimalus kõike näha
Suurepärase võimaluse asjatundjate juhatusel kogu majaga tutvuda ning kogu päeva vältel majas korraldatavatest vahvatest ettevõtmistest osa saada on remondieelne lõpu-festival laupäeval, 30. oktoobril ja reede, 29. oktoobri õhtul sellele eelnev siseorienteerumise võistlus.

„Eesti 20. sajandi arhitektuuri ühe tippse rekonstrueerimine on paratamatu,

sest 30-aastase hoone tehnoloogia- ja turvasüsteemid ei taga rahvuspärandi turvalist säilitamist,” tõdes rahvusraamatukogu peadirektor Janne Andresoo. Rahvusraamatukogu on hoiul ligikaudu 3,5 miljonit teavikut. Rahvusraamatukogu on läbi aegade pakkunud võimalusi väga erineva loomingu eksponeerimiseks.

Oktoobris said kõik noored ja nooruslikud panna end proovile kineskoopitelerite taha ühendatud videomängukonsoolide mängudes, mida oli näitusel „Tee parem midagi kasuliku” valikus pea neljast kümnendist. Rahvusraamatu-

kogu siseterviserajal sai mõistliku kehalise koormuse viie korruse vahel seigeldes ja saale avastades.

Veidi suurema seikluse ihaldajale olid aga majja peidetud aare ja mõned lahendamist vajavad mõistatused. Sai end ka kunstiteoste leidmisel proovida – fuajees asuv kunstikaart aitas jõuda rahvusraamatukogus asuvate maalide, skulptuuride ja plakatiteni. Samuti viisid arhitektuurikeskuse professionaalsed giidid huvilised maja salapaikadesse, kuhu omal käel ei pääse.

Rahvusraamatukogusse tulemiseks pole vaja lugeja-

kaarti ega isikut tõendavat dokumenti. Fuajees leiab infobrošüürid soovitud teemadega, mida teha saab ja külalised saavad oma huvi kohaselt majaga tutvuda. Igal juhul tasub hoone sisemust avastama tulla, sest avastades hoonet jõuab eesti kultuuri juurde, mis mõistagi ei ole ainult köidetud raamatukaante vahele.

Kui enamasti teame, et raamatukogus asuvad raamatud, siis rahvusraamatukogus paiknevad paljude üllatuseks muusikasaal, teatri- ja filmisaal ning postkaarte, postreid ja raamatuillustatsioone sisaldavad kunstikogud.

RaRa remondieelne lõpufestival

30. oktoobril sulgeb rahvusraamatukogu lugemissaalid ja uude, tuleviku raamatukokku pääseb alles 2026. aastal.

28. oktoober kell 17 Kuraatorituur näitusel „Rahvusraamatukogu vana ja uus algus”.

29. oktoober kell 17 Siseorienteerumise võistlus rahvusraamatukogus.

30. oktoober – lõpufestival

Kõik tegevused on tasuta! Enamik tegevusi registreerimisega, kogunemine fuajees.

12–12.45 Ringkäik restaureerimiskeskuses: vana paber ja selle omadused.

13–14 RaRa juhtide tulevikku vaatav tuur avalikus alas.

13–14 Telekomängude turniirid: Bomberman.

Pannakse kokku rühmad ja iga rühma võitja pääseb edasi teise vooru, kuni lõpuks selgub parim. Videomängude muuseum LVLup!, 5. korrus.

14–14.45 Ringkäik digiteerimiskeskuses: paberilt digisse.

14.30–15.30 Telekomängude turniirid: Space Wars konsoolil Vectrex.

Võistlus toimub üks ühe vastu, võitjad võistlevad omavahel, kuni lõpuks selgub parim. Videomängude muuseum LVLup!, 5. korrus.

15–15.45 Ringkäik restaureerimiskeskuses: vana paber ja selle omadused.

15–18 Erandkorras on huvilistele avatud rahvusraamatukogu vanade asjade muuseum.

15–18 Plaatide keerutab Madis Aesma.

16–17 Telekomängude turniirid: Mario Kart.

Pannakse kokku rühmad ja iga rühma võitja pääseb edasi teise vooru, kuni lõpuks selgub parim. Videomängude muuseum LVLup!, 5. korrus.

16–17.30 Avasta rahvusraamatukogu hoidlaid.

17.50–18 Hea tahe lavalaudadel VAT Teatriga.

18–19 Kasar. Eplik. Pehk – Kontsert rahvusraamatukogu fuajees.

19 Rahvusraamatukogu sulgeb ukсед.

Kell 12–18 tegevused kogu majas

- Väikseimate raamatute väljapanek. Harulduste kogu lugemissaal.
- Tegevused lastele ja noortele 5. korrusel
 - Book Page Art meisterdamine: anna vanale raamatule uus elu!
 - Põnev valik tegelusi: pane end proovile nuputamisesannetega.
 - Eksliibrise meisterdamine.
 - Vahvate erikujuliste, helisevate ja muidu teistsuguste raamatute väljapanek.
 - Valik raamatukoguga seonduvaid harivaid, aga põnevaid veebimänge.
 - Meediapädevuse kaardimängulõuna „Trollist targem”.
- Käi tavapäraselt suletud ajakirjanduse hoidlas: leia ja võta kaasa ajaleht 2000. aastast sulle olulise tähtpäevaga. 5. korrus, ühiskonnateaduste saal.
- Seadusettepaneku nurgake: tee oma ettepanek seaduse muutmiseks. 5. korrus, ühiskonnateaduste saal.
- Haruldased ja erilised atlased: tule jahile koos Napoleoniga või lehitse atlast koos kuurvürst Friedrich Wilhelmiga, 8. korrus, kunstisaal.
- Eri helikandjate kuulamine. 8. korrus, muusikasaal.
- 8. korrus avab oma varakambri – piilu sisse.
- Avatud on 8. korruse terrassid!

30. oktoobril on täiskasvanute majja pääsemise eeldus kehtiv vaksineerimispass või tõend kroonviiruse läbipõdemise kohta. Kui tõend kontrollitud, võib maski ruumis eemaldada. Alla 18-aastastel on sissepääs majja ilma tõendita. Tõendeid kontrollitakse rahvusraamatukogu peasissepääsu juures.

Kiek in de Köki näitus tutvustab Tallinna eellugu

Kiek in de Köki kindlustusemuuseumis avatud näitus „Tallinna eellugu” tutvustab Tallinna alade muistset ajalugu.

Kiek in de Kökis avatud näitus „Tallinna eellugu” moodustab uue osa muuseumi püsiekspositsioonist. Näitus keskendub Iru linnamäe ja selle ümbriku, Pirita jõe alamjooksu tähtsusele enne Tallinna tekkimist. Ülevaate saab Iru linnuse esinduslikkusest ja selle kaitsmisest, muistsetest põlluharimisest ja matusekombestikust ning vastusele küsimusele, miks tekkis linnaline asustus Tallinna alles 13. sajandil. Näitusel saab näha Iru linnuse leidude põhjal valmistatud esemeid ja rekonstruktsioone, mille autorid on kunstnik ja pärandtehnoloog Jaana Ratas ning turvisesepp Edvards Puciriuss. Välja on pandud Tallinna lähistelt, Proosa kivitallmelt leitud unikaalsed esemed ja rahvasterännuaegse (5.-6. sajandi) rööngasmööga rekonstruktsioon (autor Raivo Paju). Ettekujutuse saab ka Proosa kivitallmelt maetud 5.-6. sajandi sõjamehest ja Kaberla kalmistule maetud 11.-13. sajandi naisest.

Näituse kuraator on linnamuuseumi arheoloogiakogu hoidja Küllike Tint, kunstnik Anne Järvpõld, konsultant ajaloolane Ando Pajus, projekti juhtis ajaloolane Kiek in de Köki kindlustusemuuseumi juhataja Toomas Abiline. Näituse tehniline teostus: Kristiina Laurits, Villu Plink, Virko Vähi ja Riksen OÜ.

Tallinna filmilinnaku kõrvale kerkib PÖFF-i park

Põhja-Tallinnasse kerkiva stuudiokompleksi juurde rajatakse filmifestivali PÖFF teemaline roheala, mis on pühendatud festivali auhinnavõitjatele ning inimestele Eestist ja mujalt maailmast, kes on andnud olulise panuse PÖFF-i ja filmikunsti arengusse.

PÖFF tähistab tänavu juubelit – festival toimub juba 25. korda. „Nii nagu linn peab oluliseks prioriteediks Tallinna filmilinnaku rajamist, toetame ka PÖFF-i pargi kui uue tähtsa kultuuriobjekti ideed,” ütles abilinnapea Vadim Belobrovstev.

„Suurtel, ajaloolistel festi-

validel on oma kodulinnadega alati tugev side, mis tavaliselt leiab ka ruumilise väljenduse – olgu selleks linnaruumi ehitatud filmipalee või staaride käejälgedega mälestusplaadid tänavatel,” ütles PÖFF-i direktor Tiina Loka. „Soovisime PÖFF-iga teha hoopis panuse Tallinna rohealade arendamisse, et samal ajal väärikalt tunnustada ka festivaliga seotud inimesi. Asukoht filmilinnaku ümbruses loob ümbruskonnaga suurepärase dialoogi.”

PÖFF asutab spetsiaalse keskkonnateemalise toetusfondi Rohehunn, mis võimaldab pargi rajamist toetada

kõigil huvilistel nii Eestist kui ka mujalt. Nii nagu ümbruskonnal, on ka PÖFF-i pargi areng järkjärguline ning kulgeb projekti majanduslike võimaluste ja koostööpartnerite leidmise järgi.

1,5 hektari suurune looduslähedane ja väikese hoolduskoormusega haljasala rajatakse lähiaastatel koostöös Tallinna linna ja filmilinnakuga aadressidel Paljassaare tee 1b ja 1c. 14. oktoobril istutasid Vadim Belobrovstev, Tiina Loka ning Tallinn Film Wonderlandi tegevjuht Gren Noormets tulevase pargi asukohta sümboliliselt esimese puu – sahhalani pihlaka.

Tammsaare pargis saab näha pealinna õppeaedu

Tammsaare pargis saab kuni 28. novembrini tutvuda fotonäitusega pealinna õppeaedadest.

Söödavate taimede kasvatamine keskkonnanahariduslikel eesmärkidel on Tallinnas tavaline praktika ning linna 100 õppeaias tegutseb juba ligi 18 000 väikest ja suurt aednikku.

Õppeaedu on oma hoovidesse rajanud peamiselt lasteaia, aga ka koolid, kultuurikeskused, muuseumid, raamatukogud, tegevuskeskused, hoolekandeadasutused jne. Kolme viimase aasta jooksul on linna toel õppeaedu rajanud ja arendanud 92 munitsipaalasutust ning kaheksa erakooli ja -lasteaeda.

Õppeaedade toimimise põhimõtteks on koosloome, looduslähedane aiapidamine ja -hooldus ning söögi-, tarbe- ja ilutaimede kasvatamine. Olulised on roheline eluviis ja erinevad loodusariduslikud tegevused – nagu näiteks rohesoola tegemine, tervislike krõpsude valmistamine köögiviljadest, võrsete ja idude kasvatamine söögilauale ning taimede tundma õppimine.

Näitusel Tammsaare pargis tutvustavad oma tegevust õppeaias 15 asutust.

Gustav Adolfi gümnaasiumi õppeaed asub katuseterrassil, sestap leiab kool: „Taimed on imeliselt värvilised ja südant soojendavalt mitmekülgsed. Taimedest lausa õhku energiat, mis laeb ülendavalt hinge. Samas võivad nad olla hirmuäratavalt kohanemisvõimelised.“

Tallinna lastekodu on enda sõnul loonud teraapilise võluaias: „Meie lastel ei ole alati võimalik minna vanaema juurde maale. Nii tekkis võimalus tuua tükike vanaema marja- ja puuviljaaeda meie kodu mändide alla. Istutades ka puid, pöösaid, maitsetaimi ja lilli. /---/ Need lihtsad asjad on rikastanud laste elu ja märkamatu õpetanud palju uut.“

„Rõõmutarekese LASTE AIAS peitub kogu kasvamise tarkus – märkamine, taipamine, kooskõla ja tasakaal,” räägib Rõõmutarekese lasteaed.

„Siin aias laps näeb, laps kuuleb, laps kom-

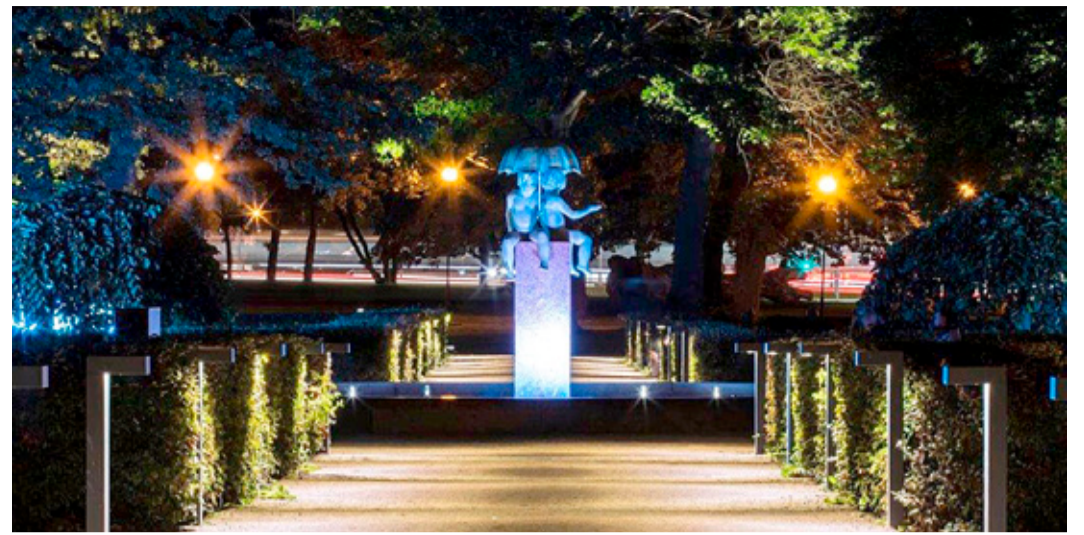
bib, nuusutab ja maitseb. Siin aias õpib laps hoidma ja hoolitsema ning üheskoos tegutsema,” väidab Virmalise lasteaed.

„Väikestest seemnetest on sirgunud ilusad taimed, milles on tervis ja päike. Oleme taimedega suured sõbrad – nad täidavad südame armastusega. Igast seemnest saab alguse uus elu,” toob esile tugikeskus Juks.

Pelguranna raamatukogu (Tallinna keskraamatukogu), kes laenutab huvilistele tööriistu, leiab võimaluse ühendada aiandust ja lugemist: „Raamatukogust aiatöödeks aia-, remondi- ja ehitustööriista tasuta laenates saab juurde valida ka sobivat kirjandust ning ühtlasi säästab keskkonda, kui ei osta koju seisma tööriista, mida vajad vaid paariks tunniks.“

Pääsküla noortekeskus peab tähtsaks, et aiaga tegelemine ehk päris maailmas tõeliste organismide kasvatamine on heaks vahelduseks virtuaalsele elule: „Minecraftis on kõik tonnide viisi mulda vedanud, aga tegelikult on selle ühe kuupmeetri vedamine veits keerulisem kui nupu vajutamine. Teraapiline on ka roheline müttamine. Näha kuidas sinu tehtud töö kannab sõna otseses mõttes vilja on ikka mõnus ja uhke tunne küll.“

Tallinna linn toetab linna ametiasutusi ja nende hallatavaid asutusi õppeaedade rajamisel ja arendamisel.

Kanutiaia park sai uue valgustuse

Tallinna südalinnas asuv Kanutiaia park sai uue, inimese ja loodussõbraliku valgustuse.

Kanutiaia uus lummas ja ödus, romantiline ja salapärase pargivalgustus on pimestusvaba ja laseb imetleda ka öise tähistava sära. Kevade saabudes käivitub täies ilus ka purskkaevu valgusmäng.

Valgustuse teeb eriliseks seegi, et kasutatud on erilahendusena toodetud puidust valgustimaste ning valgustuse juhtimissüsteem arvestab nii ilmaolude kui ka näiteks lindude pesitsemisajaga, mil puude võrsid ei valgustata. „See toetab elurikkust linnaruumis, mis on Tallinna kui roheline pealinna üheks

eesmärgiks,” ütles Kesklinna vanem Monika Haukanõmm. „Tänapäevase pargivalgustuse juures on oluline nii funktsionaalsus kui ka looduse ja keskkonna väärtustamine, õhustiku loomine ning linnakunsti eksponeerimine.”

Rekonstrueerimistöde käigus korrastati pargiteed, paigaldati valgusega pargipingid, uuendati mänguväljaku valgustus ja loodi võimalused linnakunsti eksponeerimiseks. Lisaks teede valgustatakse puid ja haljastust, Vene Kultuurikeskuse ja Kanutiaia huvikooli fassaade ning Dostojevski skulptuuri.

Kanutiaia pargi valgustus rekonstrueeriti Interregi LUCIA projekti raames. 2019.

aastal viidi läbi bastionide vööndi parkide valgustuse teemaplaneeringu ideekonkurss. Võistlustööde lähteülesande koostamisse kaasati konkursi eel ka linnaelanikke. Esimesena koostas konkursi võitnud Soome firma VALOA Design Ltd valgustusprojekti Kanuti aiale. Projekti kohaselt asendati amortiseerunud valgustus uue, hubase, kvaliteetse, energiatõhusa valgustusega. Tööd tegi Mefab OÜ, tööde maksumus oli üle 400 000 euro.

Edaspidi saavad bastionide vööndis uue valgustuse veel Margareeta aed, Tornide väljak, Toompark, Hirvepark ja Lindamäe park.

Koostöös Eesti Rahvaülikoolide Liiduga korraldame projekti „Laste ja noorte vaimse tervise ning õppimise toetamine kriisijärgsel ajal lastevanemate teadlikkuse ja kompetentside tõstmise kaudu“.

Projekti rahastab Haridus- ja Teadusministeerium.

Koolituste nimekiri täieneb jooksvalt. Koolitusi planeerime kuni 2021 aasta lõpuni.

Loe lähemalt ja registreeru: kultuur.ee

Lisainfo: sigre.suurvarik@kultuur.ee tel 5661 6435

Koolituste nimekiri

1. Inga Grinberg „Lapse ja nooruki depressioon“ 04.11
2. Meelike Saarna „Vanema toimetulek oma emotsioonide ja igapäevastressiga. Vaimse tervise teadlik toetamine“ 02.12 ja 09.12
3. Meelike Saarna „Suhted perekonnas ja nende mõju lapse vaimsele tervisele“ 15.11 ja 22.11
4. Meelike Saarna „Nooruki toetamine meeolulanguse ja ärevuse korral“ 29.11 ja 6.12
5. Pille Kriisa „Nooruki õpimotivatsiooni toetamine“ Tallinn 08.11
6. Виктория Шумарова „Поддержка подростка в состоянии тревожности и упадка настроения“ 23.11
7. Виктория Шумарова „Влияние использования гаджетов на детей и установление разумных границ“ 24.11

LINNAELU

Eriarstiabi kättesaadavus paraneb

Oktoobrist algas haigekassa uus viieaastane eriarstiabi lepinguperiood 89 erakliinikuga. See parandab haigekassa rahastatud eriarstiabi kättesaadavust peale haiglate ka eraarstide juures.

Selleks et arstiabi oleks kvaliteetne ja paremini kättesaadav kogu Eestis, sõlmis haigekassa uued lepingud eratervishoiuasutustega, kes osutavad eriarstiabi. „Need erakliinikud täiendavad haiglate osutatavaid teenuseid ja annavad inimestele eriarstiabi saamiseks lisavõimaluse,” ütles haigekassa partnersuhtluse osakonna juht Marko Tähnas.

Pane tähele!

Eriarstile pöördumiseks on vaja perearsti saatekirja. Ilma saatekirjata saab pöörduda silmaarsti, naha- ja suguhaiguste arsti, günekoloogi ning psühhiaatri juurde. Kui ravisutusel on haigekassaga leping, tuleb ravikindlustatud inimesel maksta ainult viis eurot visiititasu.

Üleriigiline digiregistratuur: www.digilugu.ee.

Tähnase sõnul tuleb uuel eriarstiabi lepinguperioodil juurde suuri ja stabiilseid teenuseosutajaid. Samuti suureneb ravimaht, mida haigekassa ostab erakliinikutelt. „Suurem rahastus ja laiem valik kliinikuid tähendab, et arstid saavad vastu võtta rohkem patsiente ja eriarstiabi kättesaadavus paraneb,” lisas Tähnas.

Haigekassa investeerib neljandas kvartalis erasektori eriarstiabi teenusesse 11 miljonit eurot, järgmise aasta jook-sul kokku ligikaudu 55 mil-

jonit. Ka järgnevatel aastatel ostab haigekassa erasektorilt eriarstiabi teenuseid kasvavas mahus.

Haigekassa tasub arstiabi eest vaid lepingupartneri juures

Tervisemurega inimene peaks kõigepealt pöörduma oma perearsti poole. Just tema oskab patsienti kõige paremini nõustada ja vajaduse korral õige eriarsti juurde saata.

Tuleb mees pidada, et haigekassa tasub ravikindlustatud inimese eriarstiabi eest ainult siis, kui ravisutusel on leping haigekassaga. Marko Tähnas selgitas, et pole harv juhus, kus ravikindlustatud patsient on ravi eest ootamatult pidanud ise maksma, kuna ta ei ole pöördunud haigekassa partneri poole. „Enne kui eriarsti juurde lähed, küsi alati üle, kas ravisutusel on haigekassaga leping ja arstiabi saab ikka haigekassa kulul,” soovitas Tähnas.

Kindlustatud inimesel on õigus valida sobiv eriarst ja vastuvõtuaeg ükskõik millises ravisutuses, kellel on haigekassaga leping. Endale sobivaima vastuvõtuaaja leidmiseks tasub digiloost (www.digilugu.ee) vaadata, mida ravisutused üle Eesti pakuvad. Haigekassa lepingupartnerid teenindavad kõiki ravikindlustatud olenemata nende elukohast.

Harjumaal saab haigekassa toel eriarstiabi 45 ravisutuses

Alates oktoobrist tuleb Harjumaale juurde 15 haigekassa lepingupartnerit, kes osutavad eriarstiabi teenuseid lisaks olemasolevatele ravisutustele. Peale üldhaiglate pakuvad Tallinnas haigekassa toel vastuvõtte suuremad erakliinikud, nagu Medicum, Medita

Baltics, Fertilitas ja Confido.

Olulise uuendusena rahastab haigekassa sel lepinguperioodil Fertilitase erakliinikus peale taastusravi veel üldkirurgia, uroloogia, günekoloogia ja kõrva-nina-kurguhaiguste eriala. Samuti sõlmis haigekassa ravi rahastamise lepingu arstikeskusega Confido, kus ravikindlustatud inimene saab nüüd tasuta eriarstiabi kümnel erialal.

Erialade kaupa lisandus Harjumaale uusi lepingupartnereid kõige rohkem silma-, naiste- ja kõrva-nina-kurguhaiguste erialal. Näiteks on Tallinnas nüüd silmaarsti vastuvõtt veel Kai Noore silmakabineti, Almeda kliiniku ning Silmakirurgia, Laservisiooni ja Carrara erakliiniku. Günekoloogias pakuvad uute haigekassa partneritena naistearsti aegu Seksuaaltervise kliinik, Confido, Tallinna eriarstikeskus ja Medisfäär. Kõrva-nina-kurguarsti vastuvõtule saab haigekassa raha eest minna nüüd ka Medisfääri, Almeda, Confido ja Fertilitase erakliinikusse.

Lisaks osutab näo- ja lõua-luukirurgia vastuvõtte mitu uut haigekassa partnerit, nagu näiteks Kaarli hambapolikliinik ja Unimed.

Kõik Harjumaal ja mujal maakondades tegutsevad haigekassa partneritest ravisutused leiab haigekassa kodulehelt www.haigekassa.ee/ eriarstiabi.

Lisainformatsiooni haigekassa eriarstiabi partnerite, visiititasude ja muude ravikindlustust puudutavate küsimuste kohta saab haigekassa kodulehelt www.haigekassa.ee või helistades infotelefonile 669 6630.

Linnas liiklevad autojuhid peaks lamellrehve eelistama

Tallinnas algas kampania „Tolm tapab”, mis kutsub autojuhte üles eelistama talvel lamellrehve ja andma sellega oma panus enda ja oma laste puhtama elukeskkonna heaks.

Naastrehvidest põhjustatud teede ja tänavate kulumine halvendab linna õhukvaliteeti ja suurendab ka teekatete uuendamise vajadust. Kuigi Tallinna linnaõhu puhtus on Euroopa mastaabis esirinnas, on naastrehvide mõju tunda ka siin.

Uuringud näitavad, et tänavatolm on seotud mitme tervisemure tekkimisega ja paraku ka oodatava eluea lühenemisega. Sealjuures Helsingis tehtud uuringust selgus, et 75 protsenti pealinnapiirkonna tänavatolmust on tekitanud naastrehvid.

Tallinnas kogutakse igal kevadel kokku ligikaudu 5500 kuupmeetrit naastrehvidega lahti kraabitud ja üles paisatud teekatteosi-seid, mis on üle 330 veokikoorma tervisele kahjulikku materjali. Naastrehvide kasutamise seotud rahalised

mõjud ulatuvad miljonitesse eurodesse – ainuüksi pealinnas saaks naastrehvide kasutajate hulga vähenemisel 20 protsendi võrra säästa teeparandustöödelt 2,2 miljonit eurot ning naastrehvide kasutaja vähendamise poolelise kuu võrra tähendaks 1,2 miljoni eurost kokkuhoidu aastas. Välisõhus levivate osakeste tervisemõjude hind Eestis on aga ligikaudu 380 miljonit eurot aastas.

Positiivse tendentsina on üha rohkem autoomanikke hakanud lamellrehve eelista-

ma. Kui varasematel loendus-tel olid naastrehvid all 69–77% autodest, siis 2020. aastal oli see vähenenud keskmiselt 61 protsendini.

Talverehve võib kasutada 15. oktoobrist kuni 31. märtsini, kohustuslik on see 1. detsembrist kuni 1. märtsini. Lamellrehvide kasutamine on lubatud aasta ringi, kuid pehme segu tõttu neid suveks siiski ei soovitata.

Kampaniat „Tolm tapab” korraldab linna keskkonna- ja kommunaalamet alates 2015. aastast.

Uuskasutuskeskus aitab asjadel kesta

Uuskasutuskeskus võtab vastu kodus liigseks muutunud, kuid endiselt heas korras asju, mis ei peaks lõpetama prügi hulgas, vaid saavad veel teenida järgmisi kasutajaid. Andes asjadele uue võimaluse säästame uute toodete valmistamiseks kuluvaid ressursse.

Uuskasutuskeskuse saab tuua puhtaid ja terveid rõivaid, jalatseid, mänguasju, nõusid, köögitarbeid, raamatuid, spordi- ja hobitarbeid, koduteksteile, sisustusese-meid ja väiksemaid kodumasinat. Uuele ringile saab anda ka hooajaväliseid asju, näiteks sügisel suviseid rõivaid ja hobitarbeid või suvel kelke, samuti tähtpäevadega seotud esemeid. Turvalisuse kaalut-lusel ei võta Uuskasutuskeskus vastu turvatoole ja -hülle, gaasipliite ja kineskooptele-reid, lisaks katkisi ja määrdu-

nud esemeid.

Korraliku mööbli ja töökorras suuremate kodumasinat ära andmiseks saab kutsuda tasuta järele kaubiku e-aadressil kaubik@uuskasutus.ee või tel 5553 3001.

Kuhu veel viia

Uuskasutuskeskuse on Tallinnas kaheksa kauplust, kuhu saab üleliigseid asju lahti-olekuajal viia. Kesklinna piirkonda jäävad Liivalaia Uuskasutuskeskus (Liivalaia 29) ja Tatari Uuskasutuskeskus (Tatari 64). Lisaks avas Uuskasutuskeskus koostöös Astri Grupiga ja keskkonnainvesteeringute keskuse toel Balti jaama turu välialal Telliskivi Loomelinnaku vahetus läheduses kogumismaja.

Kogumismaja saab ööpäev läbi viia esemeid, mis läbi luugi sisse pannes ei purune. Suuremad ja õrnemad asjad

saab kogumismajja ära anda nädalavahetustel kell 12–15, mil kohal on ka teenindaja. Kogumismaja juurde pääseb nii jala kui ka autoga.

Uuskasutuskeskus sorteerib kõik esemed ja saadab ringluse. Osa läheb abivajajatele, osa müüki. Müügiga katab Uuskasutuskeskus isemajandava organisatsioonina kaupluste ülalpidamiskulud ja võimaliku laienemise üle Ees-ti.

Uuskasutuskeskus toetab koostööpartnerite kaudu suurperesid, naiste kriisikodusid, koduta jäänud inimesi ja loomade varjupaiku ja teisi abivajajaid. Veel teeb Uuskasutuskeskus koostööd teatri-, muusika- ja filmitegijatega, õpilasfirmade, kunstitudengite ja käsitöölisega, andes nii materjale kui ka laenutades esemeid.

HOOLDUSTEENUSED EAKATELE

TELEFON +372 555 915 38

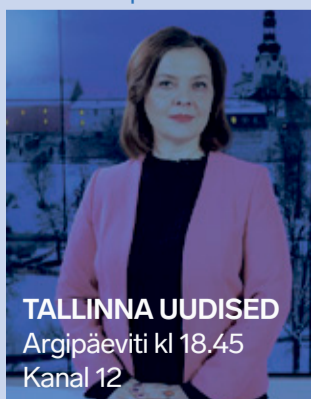
*ERAPANSIONAAT TALLINNAS 24/7
*KÕIK HOOLDUSTEENUSED EAKA KODUS
*ILUHOOLDUS KODUS (JUUKSUR, PEDIKÜÜR)

FB: MAMMA TERESA HOOLEKODU
WWW.KODUHOOLDUSTEENUSED.EE

KODUHOOLDUSTEENUSED OÜ/TEGEVUSLUBA SÜH000153 Kõik eaka hooldusteenused ühest kohast!

Tallinn otse eetris

Pealinna päevast

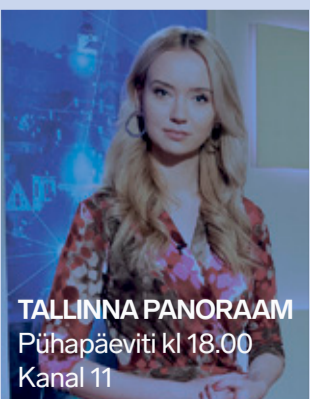
TALLINNA UUDISED
Argipäeviti kl 18.45
Kanal 12

Pealinna arengust

SIIN TALLINN
Neljapäeviti kl 21.30
Kanal 11

Pealinna nädalast

TALLINNA PANORAAM
Pühapäeviti kl 18.00
Kanal 11

Loe värsked uudised igal hetkel, ükskõik kus viibid! pealinn.ee

Anna uus võimalus seisma jäänud heas korras asjadele!

uuskasutus.ee

22.11 kogumisring Uues Maailmas

Uuskasutuskeskuse kaubik peatub **kell 13–14 Kohviku Kohalik ees** (Koidu 82)

Uuele ringile saab anda liigseks muutunud **puhtad ja terved** riided, jalatsid, mänguasjad, raamatud, nõud, sisustusese-meid, koduteksteilid, spordi- ja hobitarbeid, väiksema kodutehnika.

Ära too palun turvatoole ja -hülle, kineskooptele-reid ja gaasipliite. Kogumisringil ei võeta vastu ka mööblit.

Kirjandustänav – kirjandus tänab!

Kadriorus asub piirkond, mille tänavad on nimetatud meie 19. sajandi kultuuri suurkujude järgi: Weizenbergi, Koidula, Faehlmanni, Köleri, pisut kaugemal Kreutzwaldi.

Kõige erilisem neist on Koidula tänav. See on osutunud eriti kirjandusega seonduvaks paigaks ja mitte ainult seetõttu, et kannab ärkamisaja poetessi nime. Tõsi, Lydia Koidula on esimene laulupeo aegu lühikest aega sel tänaval (mis tol ajal kandis Tihvti nime) oma õe juures elanud. Tõeliselt tähelepanuväärseks teeb Koidula tänav seik, et selle algusosas asub meie 20. sajandi tähtsaima kirjandusklassiku A. H. Tammsaare muuseum, teises otsas paikneb aga eesti realistliku kirjanduse alusepanija Eduard Vilde muuseum (mõlemat muuseumi haldab Tallinna kirjanduskeskus).

Tammsaare kolis Kadrioru elama 1932. aastal, maja hakati peagi hüüdma „Tammsaare majaks“, kuigi kirjanik üüris seal vaid üht korterit teisel korrusel. Pärast Tammsaare surma elas perekond korteris edasi kuni muuseumi rajamiseni, mistõttu on tegemist ainulaadse originaalsete ja miljöös säilitatud paigaga. Eduard Vilde sai oma korteri Kastellaanimajas 1927. aastal kingina riigilt. Ka sealses korteris on säilinud algupärane mööbel ja teised esemed – tänu Linda Vildele, kes abikaasa pärandit oskas hoida kuni muuseumi rajamiseni 1946. aastal.

Ainuüksi see, et meie kaks kõige tähtsamat klassikut on nii lähestikku Kadriorus elanud, on ilus kokkusattumine. Koidula tänavale lisab aga kirjanduslikku auras tänav keskel asuv maja, mis 1980. aastate lõpus ehitati kirjanikele ning kus on elanud ja elavad praegugi armastatud kirjanikud.

2019. aasta novembris avas Tallinna kirjanduskeskus majas 20. sajandi teise poole kirjandusuuendaja ja teatrilavastaja Mati Undi ajutise muuseumi. 2022. aastal saab sellest püsimuuseum, eesmärgiga uurida ja vahendada laiemalt möödunud sajandi teise poole eesti kirjandust. Muuseum asub kirjanike maja esimesel korrusel, kaks korrust kõrgemal on Mati Undi kunagise kodu aknad.

Lähiümbrusest leiab kirjanike kunagisi elupaiku veel – Weizenbergi tänaval on elanud Ernst Peterson-Särgava, Marie Under ja Artur Adson, Poska tänaval Carl Robert Jakobson, pisut eemal asub August Alle tänav, mille lähedal elas nii Alle kui ka hiljem kirjanikepaar Juhan Smuul ja Debora Vaarandi.

Kui Tallinna kirjanduskeskus korraldas 2017. aastal esimest korda Koidula tänaval Kirjandustänav festivali, ei osanud me arvata, et nii festival kui ka kirjandustänav mõte nii kiiresti omaks võetakse. Selgus, et me ei ole ainsad, kes tahaksid linnaruumis näha rohkem intelligentset ja kultuurset kihistust. Pärast Mati Undi muuseumi lisandumist hakkas tunduma, et tänav vajaks kord aastas toimuvat ühepäevast festivali kõrval püsivat kirjanduslikku märgistust. Mõte sai hoogu juurde pärast seda, kui teostus Tallinna kirjanduskeskuse, Kesklinna valitsuse ja Kadrioru seltsi plaan korraldada Koidula/Faehlmanni nurgal asuv roheala ning anda sellele kirjanduslik väljanägemine. 2020. aasta Kirjandustänav festivalil avati seal lugemispaviljon, mis nüüdseks on saanud armastatud aja-veetmise kohaks ja raamatuvahetus-

punktiks. Sellegi mõtte taustal kumas mõte: avalikus ruumis võiks nähtaval kohal olla raamatud, lugemine, kirjandus. Toimib! Olen paviljoni korraldamas käies kohanud särasilmseid lapsi ja vanaemasid, kelle kinnitusele on see nende jalutuskäikude üks lemmikpaiku Kadriorus.

Kui juba neli kirjanduslikku määra ühel tänavalõigul olemas, võiks ju mõttega veelgi edasi minna? Kirjandustänav esialgne projekt (teostaja KAMP arhitektid, projekti loomist on toetanud Toomas Annus ja Merko) ongi visualiseerinud meie kujutluse sellest, kuidas tänaval asuv räämas maja saab uue hingamise raamatukoguna; kuidas tänavaruumi lisanduvad kirjanduslikud elemendid, mis ühtaegu oleksid infokandjad ja näitusepinna. Sellel tänaval saaks lugeda Kirjandustänav kohta üldiselt, samuti lugusid Kadrioruga seotud kirjanikest. Lisaks mõnused istumiskohad, siinseal kirjanike mõtteterad – nii tuleks Kirjandustänav ainsaks silmsiks ka visuaalsel kujul. Tallinn saaks sellise tänavaga originaalse kultuuriobjekti, mis tooks esile meie kultuuripärandit, nüüdisaegset kirjandust ja väärtustaks avalikku linnaruumi. Samasugust kirjandustänav näidet ei ole mujalt Euroopast teada, seega võiks sellest kujuneda ka turistlik vaatamisväärsus.

Oleks ju kena, kui ühel päeval võib taksosse istudes aadressiks öelda „Kirjandustänavale“. Ja juht noogutab mõistvalt ning keerab autor joonelt Kadrioru poole.

Maarja Vaino

Tallinna kirjanduskeskuse direktor

Tallinna linnavolikogu valis ligi 200 000 linlast

Tallinna valimiskomisjon kinnitas linnavolikogu valimiste hääletamistulemuse. Oma hääle andis Tallinnas kokku 352 597 valimisõigusega elanikust 191 615 valijat. Sealhulgas andis elektrooniliselt oma hääle 88 127 valijat ja pabersedeliga 103 488 valijat.

Tallinna valimiskomisjoni esimehe, linnasekretär Priit Lello sõnul möödusid valimised ladusalt, ilma olulisemate takistuste ja vahejuhtumiteta. „Aitäh kõigile valijatele ja nendele tublidele inimestele, kes aitasid valimised tõrgeteta korraldada. Seekord oli valimisaktiivsus kõrgem kui eelmistel kohalikel valimistel: oma hääle andis 54,5 protsenti hääleõigusega inimestest, mis on hea tulemus praegustes koroonaviiruse

puhangu tingimustes,“ ütles Lello.

„Hääletamine kaubanduskeskustes avatud valimisjaoskondades on hästi vastu võetud. Inimesed osalesid väga aktiivselt Mustamäe, Lasnamäe ja Põhja-Tallinna linnaosades avatud hääletamistelkides,“ ütles Lello. „Rekordiline oli elektrooniliselt antud hääle arv. Seda võis mõjutada inimeste soov viirusepuhangu ajal lähikontakte vältida ja ühtlasi usaldus e-hääletamise süsteemi vastu.“

Hääletamistulemuse kinnitamisele eelnes kõigi Tallinna linnavolikogu valimistel pabersedeliga antud hääle üle lugemine linna valimiskomisjonis, mida tehti esmaspäeva hommikust pärastlõunani Kalevi spordihallis. Elektrooniliselt antud hääle üle luge-

mise korraldas riigi valimisteenistus.

Esialgse hääletamistulemuse kindlakstegemiseks pühapäeva õhtul ja ööl vastu esmaspäeva loeti pabersedeliga hääled üle valimisjaoskondades ning väljaspool elukohta antud hääled linna valimiskomisjoni staabis Kalevi spordihallis.

Kokku aitas kohalikke valimisi Tallinnas ette valmistada ja korraldada rohkem kui 900 inimest, kellest suurem osa töötas valimishädalal jaoskonnakomisjonides.

Tallinna hääletamistulemuse detailsemad andmed on kättesaadavad riigi valimisteenistuse kodulehel: <https://kov2021.valimised.ee/et/detailed-voting-result/result-0000-0784.html>

Teeme aknad kauniks

Hingekuul kohtume Hopneri maja katusekambris, et teha see eriline hingede ja jõuluaeg kauniks ja pidulikuks. Valmistame erinevaid ehteid, millega ruumile sära juurde anda. Materjaliks on paber ja rõhk taaskasutusel ning isetehtud paberil.

Juhendavad Külle Tuvikene, moe- ja tekstiil kunstnik (EKA) ja Ade Lehtse, nahakunstnik ja pedagoog (EKA).

02. november Hingedepäeva inglite töötuba

Kasutame paberloike tehnikat, millega saab teha nii keerulisemaid kui ka lihtsamaid teeseid. Tegemist on väga vana tehnikaga. Töötoas on võimalik kasutada nii enda kavandit kui ka valmis kavandit. Soovi korral saab välja lõigata ka muid tegelasi.

09. november Laternate töötuba

Laternate valmistamisel kasutame eelmisest korrast tuttavat paberloike tehnikat. Laternate sisse saab panna LED-küünlad, et pimedasse talveaega veidi valgust ja sära tuua.

16. november Jõulukuulide töötuba

Suurepärase võimaluse kasutada ära erinevaid pabereid ja kaunistada kuusk või tuba see aasta isetehtud pallikestega.

Kohtume kolmel korral teisipäeviti kell 18 Tallinnas Hopneri maja Kunstipööningul (Raekoja plats 18). Kursuse hind 60 €.

Piletid müügil fienta.com
Rohkem infot www.facebook.com/HopneriMaja
või nele.talussaar@hopnerimaja.eu
www.hopnerimaja.eu

GEEL- ja SOJAVAHA-KÜÜNALDE ÕPITUBA

L 20. november kell 13.00–15.30

Hopneri Maja · Raekoja plats 18

Õpitoas tegutseme küünlageeli ja sojavahaga. Õpime selgeks erinevad valatud küünalde tehnikad ja võimalused, samuti sojavaha ja geeli värvimise ning lõhnastamise. Kaunistuseks kasutame mineraalseid lisandeid – liiva, pärleid, klaaskuule, teokarpe, kivikesi, et tulemus oleks ohutu ja tulekindel. Õpitoas valmivad vormi valatud geelküünal ja vahaküünal.

HOPNERI MAJA

Kõik tööks vajalikud vahendid ja materjalid on hinnas sees.
Juhendab Helen Orav, Roheline Viimavari ökopood
Õpitoa hind 25€, pääsmed müügil Fienta.com

sihtasutus
ÕIGUSTEENUSTE BÜROO

TASUTA ÕIGUSABI

Tasuta õigusabi Tallinna
VÄHEKINDLUSTATUD elanikele

Registreeru vastuvõtule
tel 5385 0005

5385 0005

otb@otb.ee

www.otb.ee

Toetab Tallinna Linnavalitsus

TEATED

Palju õnne!

103
Marta Aunapuu

99
Raissa Külaots

98
Salme Tsõganov

Anastasia Belyaeva

97
Victor Aparin

96
Veera Rajevskaja

95
Vera Shmerlina
Antonina Kuznetsova
Etkar Kanits

94
Aino Koit
Ivan Smelov

93
Magiya Veklicheva
Niina Murnikova
Nikolai Koval
Gunnar Kilter

92
Heino Ross
Vilma Siimre
Niina Komolova
Virve Salum
Juhan Kiris

91
Erna Merelaid
Virve Kiisa
Jaan Kikkas
Maria Gorlova
Anna Käresk
Jevgenija Mazina
Asko Hanson
Irene Rebane

90
Aale Kiik
Helvi Leppik
Saima Villemson
Saima Vahter
Hillar Vanaselja
Thea Sander
Olivia Saar
Silvia-Helene Kaldvee
Lehti Viik
Elvi Elbi
Iivo Nei

85
Naima Ambrozewicz
Ziina Kurvits
Elmire Valtin
Lia Paju
Kerdo Mägi
Matti Määrsepp
Rimma Shchukina
Vera Yushchenko
Milvi Vesikimeister
Izolda Feldman
Aari Metsis
Mall Põldmaa
Tatjana Žukova
Jüri Arrak

Ivan Ellakvere
Ivi-Pilvi Hammer
Lüti Lorvi
Malle Uussalu
Sirafima Vassiljeva
Rebeka Šubinskaja

80
Aime Vesmes
Niina Prelova
Siiri Hanson
Viiv Niitra
Orvo Käspär
Lilian Niggol
Aime Unt
Nadezda Tsvetkova
Ljubov Puhasorg
Arvo Köpper
Aime Väljamäe
Terttu Kaarina Pallasvirta
Arne Mariste
Aasa Mäe
Leo Maasik
Ivi Gutmann
Tiia-Helgi Espe
Tiina Härmand
Hilja Akker
Hille-Riina Järve
Eevi Varvik
Evi Soo
Leonid Guralnik
Boris Vassiljev
Svetlana Firsova
Milvi Rebane
Mari Kõrvas

*Kui te ei soovi oma sünnipäeva avaldamist Kesklinna Sõnumites, siis palume sellest kirjalikult teatada aadressil Kesklinna Sõnumid, Nunne 18, Tallinn 15058 või e-kirjaga kesklinnasonumid@tallinnlv.ee

KODULINNA MAJA ANNAB TEADA

Novembrikuu on alati ja paljudele aasta kõige nukram kuu. On pime, on külm, päevad lühikesed. Ilus sügis on läinud ja kaunis kevade veel nii kaugel!

Aga elada ja olla tuleb. Kodulinna maja püüab omalt poolt lisada mõne eredama värvi.

Kuldjala torni galeriis on üks isemoodi näitus, mille kohta autor Killu ütleb nii:

„See ei ole kunstinäitus. Siin ei ole kunstinäituse pilte, kuigi pildid on seinal. See on lihtne ja siiras austusavaldus, tänu Sünni Imele, mille vormib Loodus, puhast ja ilus toores loominguline jõud. Kõik, mis selles kivises ruumis saab olema, on võimalik näituse lõppedes ära osta. ...”

Huvilised peaksid kiirustama, sest novembrikuu teises pooles tulevad ilusate viljade asemele Tallinna Südalinna kooli õpilaste maalid. Need tehti tänavuse „Heliseva linnamüüri” ajal.

Kivisaalis on veel kuni 12. novembrini vaatamiseks pildid nendest hoonetest, millele restaureerimist 2020. aastal Tallinna linnavalitsus premeeris ja tunnustas. Alates 15. novembrist saab aga vaadata pilte ja eskiise, millised tegi kunstnik Valli-Lember Bogatkina Kuuba-reisil. See näitus on üks paljudest tema 100. sünniaastapäeva tähistamiseks korraldatutest.

Keldrisaali paneb Santa Zuckker oma näituse pealkirjaga „Müstiline reaalsus”. Kui huvilisi on, lubas ta korraldada ka mõne töötua.

Ja linnamüüri on endiselt 25 fotot koondnimega „Müüriüminad”. Nad ootavad külastajaid, kes nendest mõne ees seisataks, mõtleks, ja siis paneks kirja pildi poolt esile kutsutud „OMA LOO”. Kui neid palju koguneb, pannakse kõikidest kokku raamat „Meie lood”.

Millistesse kohtadesse ja millal korraldame oma tuttavad „Väärtuse” sarja tutvumiskäigud, selgub mitmest asjast- ilmast, Covidist jne.

Päris kindel on aga see, et traditsiooniline iga kuu kolmanda laupäeva MEISTRİKODADE päev kindlasti toimub (19. novembril) ja kangastelgi saab tundma õppida ikka esmaspäeviti kell 16-18. Alates novembrikuust muutub pisut ka linnamüürile pääsemise aeg. Soovitame minna valges - kell 11-16 reedest teisipäevani. Kodulinna maja jääb kõikidele avatuks E, K ja R kell 11-18 ning T, L ja P kell 11-16.

Kenade kohtumisteni !

Tiina Mägi

KESKLINNA SOTSIAALKESKUSE NOVEMBRIKUU ÜRITUSED

E, 1. novembril kl 14 SÜGISKONTSERT KOOS ÜHISLAULMISEGA

Esineb Nõmme akordionistide ansambel Amulett, juhendaja Ene Muna.

E, 15. novembril kl 14 KOHTUMINE FOTOGRAAF MATI HIISIGA

Lood ja slaidid loodusest ja loomadest.

N, 18. novembril kl 15 TANTSUPÄRASTLÕUNA Tantsuks mängib orkester Liivabänd.

T, 30. novembril kl 17.30 JÕULUKONTSERT KAARLI KIRIKUS „JÕULUDE OOTEL”

Esinevad Vaike Sarna laulukollektiivid: segakoorid Viimsi ja Videvik, vokaalansamblid Miraaž ja Vanaisad. Solistid Helle Hint, Laine Aus, Maie Peinar. Kaastegevad: kontrabassil August Sarrap, flöödil Aare Pehka. Koori juhatab Lembit Traks. Kontsert tasuta.

AVATUD MATI HIISI FOTONÄITUS „VÄRV JA VORM LOODUSES”

Kepikõnd igal kolmapäeval kl 11. Kepid kohapeal. Kogunemine sotsiaalkeskuse juures.

Igal neljapäeval kl 11.30-12 ja 13-13.30 meditsiiniline nõustamine ja vererõhu mõõtmine.

Tasuta juriidiline nõustamine, jurist Kristel Tina. Vajalik eelregistreerimine infolauas või tel 646 6123.

Iga kuu teisel esmaspäeval kl 14.30 Soomepoiste Leskede Klubi koosviibimine. Tegutsevad ringid, kursused ja ansambliid. Tööd jätkab ja uusi hoolealuseid ootab eakate päevahoid.

AVATUD E-R 9-17

Liivalaia 32 (sissepääs sisehoovist)

INFO: 646 6123

E-POST info@kesotskeskus.ee

KODULEHEKÜLG www.kesotskeskus.ee

JUUKSUR, MANIKÜÜR ja PEDIKÜÜR: 645 9029

EAKATE PÄEVAHOID

E-R 7-18

Raua 1

INFO: 5345 5026

Hingedaaja kontsert

JAAN SÖÖT
ja
ANDRE MAAKER

5. novembril · kell 19.00
Hopneri Majas

Pääsmed müügil Fientas ja Piletilevis.
www.hopnerimaja.eu

Pühendusega
märkmik

Kutsume kõiki täiskasvanud huvilisi kursusele, kus valmib illustreeritud ja enda valitud tekstidega märkmik algusest lõpuni. Õpime valmistama paberit, saame algteadmised kalligraafiast ja illustatsioonist ning köidame need kõik märkmikuks kokku.

21. ja 28. oktoober
SISSEJUHATUS
KALLIGRAAFIASSE

4. ja 11. november
SISSEJUHATUS
ILLUSTRATSIOONI

18. ja 25. november
RAAMATU KÖITMINE

Kohtume neljapäeviti kell 18.00
Tallinnas Hopneri maja Kunstipöönigul
(Raekoja plats 18)

HOPNERI MAJA

Ühe moduli hind 25 €
Piletid müügil fienta.com
Rohkem infot <https://www.facebook.com/HopneriMaja>
või nele.talussaar@hopnerimaja.eu
www.hopnerimaja.eu

VANADE TANTSUDE KLUBI

Kohtumised toimuvad kord kuus
kolmapäeviti Diele saalis
(sissepääs Vanaturu kael 3)

24. november kell 18.30

Juhendaja Jane Kaju
Jane Kaju on pärit Saaremaal, õppinud Kuressaare Muusikakooli vanamuusika erialal plökkflöödi ja on 10 aastat juhendanud Kuressaare ajaloolise tantsu gruppi, Rondo Danzante't.

Sisseastumistasu 10 €
Eelregistreerimine: info@hopnerimaja.eu või 6455 321

Kelmid riisuvad inimesi rahast lagedaks

Selle aasta kaheksa kuuga on pangatöötajate esinenud kelmid inimeste rahakotte tühjendanud juba üle kahe miljoni euro võrra. Veelgi suurema summa eest on inimestel raha välja petnud investeerimiskelmid.

Kuna inimesed otsivad aina enam investeerimisvõimalusi, siis on finantsinspektsiooni juhatuse liikme Siim Tammeri sõnul aktiivsemaks muutunud ka need, kes üritavad neilt raha välja petta. „Rusikareegel oludes, kui pakutakse tavapäratult head tootlust või investeerimisvõimalust, on lähtuda vanasõnast, et üheksa korda mõelda ja üks korda lõika. Kindlasti on mõistlik kontrollida teenuse pakkuja ja tema tausta. Investeerimiseenus vajab tegevusluba, mille olemasolu või puudumist saab kontrollida finantsinspektsiooni koduleheküljel oleva turuosaliste registri kaudu. Samuti oleks mõistlik vaadata üle finantsinspektsiooni hoiatusteated, ütles Tammer. Finantsinspektsioon avaldab oma veebilehel hoiatusteateid kahtlaste ettevõtete kohta.

Kelmid on võtnud sihikule ka need inimesed, kes üritavad pensionieaks kogunenud sääste omal käel investeerida. Teinekord reageerivad inimesed internetis või lehes nähtud reklaamidele. Finantskelmid saavad seepeale juba potentsiaal-

se ohvriga telefoni teel ühendust võtta ja kiiret rikastumist pakkuda.

Kelmist „pangatöötaja“ räägib enamasti vene keeles ja tal on kiire

Aina aktiivsemalt tegutsevad ka end pangatöötajana esitlevad sulid. Põhja prefektuuri ja majanduskuritegude talituse juht Paul Pihelgas ütles, et selle aasta üheksa kuuga registreeris politsei 469 juhtumit, kus pangatöötajana esinenud kelmi juhtumit kohata alustati kriminaaluurimist. Investeerimise ettekäändel on üheksa kuuga inimestelt välja petetud ligi 2,8 miljonit eurot, kokku registreeriti 241 juhtumit.

„Inimene saab kõne, kus helistaja tutvustab end pangatöötaja või mõne investeerimisfirma esindajana. Helistaja teatab kahtlasest tegevusest kontol, avatud krüptovaluuta rahakotist, mis vajab sulgemist või näiteks arvutitarkvara või Smart-ID hooldustöödest. Enamasti räägib ta vene keeles ja tal on asjaga kiire,“ iseloomustas Pihelgas tüüpilist kelmide tegutsemisviisi.

Kelmid petavad inimestelt välja sissetulekuid andmed ja teevad toiminguid internetipangas, paludes inimesel sisestada Smart-ID koodid, millega kinnitatakse panka sissetulekuid ja rahaülekanded.

„Investeerimisvõimalusi pakkuvaid kelme iseloomustab ka see, et inimestel soovita- takse arvutisse või telefoni alla laadida AnyDesk programm, väites, et see on vajalik näiteks lisakaitse seadmiseks. Tege- mist on kaughaldusprogram- miga, mis võimaldab seadme kaugelt üle võtta. See võimal- dab kelmidel koguda infot ja jälgida kõike, millega inimene arvutis tegeleb,“ lisas Pihelgas.

Kuidas end petturite eest kaitsta?

Kõikide raha puudutavate ot- suste puhul tuleks säilitada kriitiline meel. Enne raha kus- kile paigutamist võiks uurida, kas ettevõtte on luba tegutse- miseks ja mõelda, kui tõenäoli- sed on reklaamitud lubadused rikastuda. Otsuste langetami- sel ei maksa kiirustada. Lisaks tasub vene keelt kõneleval ja end pangatöötajana esitleval helistajal paluda rääkida eesti keeles, mille peale ta tavaliselt katkestab kõne. Sest Ees- tis peavad kõik pangatöötajad suutma kliendiga eesti keeles suhelda. Veel tuleb mees pidada, et telefoni teel õiged pangatöötajad inimese PIN, Smart-ID või Mobiil-ID koode ei küsi ega palu sisestada.

Eva Vahur

finantsinspektsiooni kommunikatsioonijuht

Kuidas valida vingugaasiandurit?

8 märksõna, mida selle soetamisel silmas pidada

Vingugaas on lõhnatu, vär- vitu ja maitsetu mürgine gaas, mis võib tekkida igasugusel põlemisel, kui ei jätku piisavalt õhku. Selline olukord tekib kergesti halva ventilatsiooniga siseruumides. Vingugaasi tu- vastamiseks sobib ainult vingugaasiandur. Suitsu- ega gaasi- andur vingugaasi ei tuvasta.

Millistesse hoonetesse või ruumidesse peab vingugaasianduri paigaldama?

- **Eluruumi, kus asub korst- naga ühendatud gaasiseade.** Eelkõige on selline seade gaasil töötav veesoojendi ja katel.
- **Hoonesse, kus on gaasi- kütteseade või gaasivee- sojendi.** Seda ka juhul, kui seade asub näiteks keldris või eraldi tehno ruumis. Siis peab andur asuma kohas, kus alarm oleks ohustatud inimestele kuuldav. Näiteks keldris asuva gaasikütse- seadme korral võib andur asuda selle kohal olevas ruumis. Või tehno ruumis asuva gaasiseadme korral sellele lähimas eluruumis.
- **Alates 1. jaanuarist 2022 hoonesse (nii kodud kui ka muud hooned), kus on tahkekütteseadmed – puukütet ahi, kamin, pliit, katel vms.**

Vingugaasiandureid on mitme- suguseid, kuid nõuded, millele need vastama peavad, on sa- mad. Valida saab ekraaniga ja ekraanita andurite vahel, sa- muti on eri tootesüsteemidega andureid (patarei, aku, võrgu- toide). Kõige lihtsam ja odavam on ilma näidikuta vingugaasi- andur. Näidikut, mälud ja nuti- funktsioonid lisavad seadmele kasulikke funktsioone, kuid teevad ka kallimaks. Olenema- ta anduri omadustest toimivad ja teavitavad need ohtlikust vingugaasist ühtemoodi.

1) Aku, patarei või võrgutoide

Andurid võivad olla nii aku-, patarei- kui ka vahelduvvoolu- toitega. Aku või patareidega töötavat andurit on lihtne paigaldada ning see töötab ka elektrikatkestuste ajal. Va- helduvvoolutoitega ehk pis-

tikdetektor ei sõltu patareist ega vaja seetõttu patarei va- hetamist. Sisse ehitatud akuga andurite aku kestab kogu an- duri eluea, kuid patareiga an- duri korral tuleb seadme eluea jooksul patareid vahetada. Pa- tareide vahetamine või võrgu- toide ei tee vingugaasiandurist siiski igavesti kestva seadet. Olenemata toitest on anduri- tel kindel eluiga, mille jooksul tagab tootja mõõtmise õigsuse.

2) Näidik

Näidik annab meile võima- luse näha anduri mõõdetud vingugaasi kontsentratsiooni ehk hulka ruumi õhus ja muud näidikul visuaalselt kuvatavat infot. Vingugaasi kontsentrat- siooni kuvatakse ppm-ides, ehk miljondikosades. Andurid annavad tavaliselt alarmi, kui vingugaasi kontsentratsioon ruumis on olnud üle 30 ppm-i kaks tundi või kui vingugaasi kontsentratsioon on 300 ppm-i kolme minuti jooksul. Vingugaasi kontsentratsioon 30 ppm-i ei ole eluohtlik. Selle sees pikka aega viibimine võib tekitada uimasust. Siiski tasub kütteseadmed üle kontrollida ja olukorda jälgida. Alarm lõ- peb, kui vingugaasi kontsent- ratsioon langeb alla 50 ppm-i. Näidikuta andur annab alarmi samadel tingimustel.

3) Niiske ruum

Enne kui vingugaasiandu- rit ostma hakkad, mõtle läbi, millisesse ruumi soovid selle panna. Andurid on oma konst- ruktiooni tõttu määratud eri keskkondadesse. Enamik an- dureid on mõeldud kuivadesse ruumidesse, kus õhuniiskus ei ületa 80%. Vähesed andurid sobivad vannituppa, kus õhu- niiskus on suur. Näiteks vanni- tupa paigaldatav andur peab olema niiskete ruumide jaoks sobiv. Seetõttu tuleb alati vaadata seadme kasutusjuhendist anduri kasutuskeskkonna niis- kusparameetreid. Vannituppa sobib 90%-lise õhuniiskuse ta- luvusega andur.

4) Anduri eluiga

Anduri eluiga oleneb sen- sorist, mitte patareist. Mõ- ned andurid aeguvad kindlaks kuupäevaks. Enamasti tuleb kasutajal anduri käivitamise märkida seadmele käivitamise kuupäev või juhendi kohaselt eluea kuupäev. Nutikamad an-

durid jälgivad kasutusaega ja annavad selle lõppemisest heli või visuaalse signaaliga aegsa- ti teada. Andurite kasutusiga on tavaliselt 7–10 aastat.

5) Kaks-ühes-andurid

Vingugaasi- ja suitsuandur võivad olla ka kaks-ühes-sead- mena. Sellisel juhul peab seade vastama nii suitsuanduritele kehtivatele nõuetele kui ka vingugaasianduritele kehtivatele nõuetele.

6) Automaatne tulekahjusignalisatsioon

Automaatse tulekahjusig- nalisatsioonisüsteemi jaoks on spetsiaalsed süsteemi ühenda- tavad vingugaasiandurid. Kui soovid lisada vingugaasianduri oma tulekahjusignalisatioonisüsteemi, pöördu süsteemi paigaldaja või haldusfirma poole.

7) Juhend ja märgistus

Iga Eestis müüdava an- duriga peab olema kaasas eestikeelne juhend. Juhendis peab olema kirjas kõik vaja- lik anduri paigaldamiseks ja kasutamiseks. Autonoomsed vingugaasiandurid peavad vastama standardi EVS-EN 50291-1 nõuetele – see standardi viide peab olema nende märgistuses kohustuslikuna kirjas. Andu- ril peavad olema märgistuse- na tootja andmed, avastatava gaasi tüüp, seadme nimetus ja mudel, patareide tüüp (kui on patareitoitega), seadme soovitu- sliik maksimaalne eluiga, ka- sutuskeskkonna temperatuuri ja õhuniiskuse vahemik.

8) Hind

Lihtsamad ja odavamad andurid maksavad veidi alla 20 ning näidiku ja nutifunkt- sioonidega andurid 40 kuni 80 eurot. Ka pikem võimalik eluiga mõjutab hinda. Odava anduri tellimisel internetikesk- konnast on soovitatav põhjali- kult kontrollida toote tegelikku märgistust ja kasutusjuhendit. Nõuete mittevastav vingugaasiandur ei pruugi vingugaa- si eest kaitsta.

Rohkem infot vingugaasist – vingugaas.ee

Aap Andreas Rebas

kommunikatsiooninõunik tarbijakaitse ja tehnilise järelevalve amet

	Laeva tagaosa	Turisti rõõm	Sidesõna	Mõni teine	Hoone pildil
Eelnevalt					
Punetus					
Nukitsa- mehe kantseldaja			Do (van)		
Laeva- ühiskajut			Madujas kala		Ehk
					Näitleja
Linnalinnud	Raadius	Rumeenia tuletõrje	B.A. Baracuse kehastaja	Piipar	Sumeri linn Bussifirma
Jooki rüüpav					Ubin Sadama- rajatis
Umbes	Rootsi filmidliiva Elanik				Tühermaa Hollywoodi diiva
Lehk					Süsiniik Magamata
Apetiit			Prantsuse ralliäss Menu		Katuse- eend Grapsi bänd
Saksa 'sina'	.eesti Mõistus			Isegi Peipsi silg	
Tallinna asum					999.
Fordi automudel					Päris
Mõmmik			Härra Halvustav sõna		Multika- krokodill Piirits
Rahu		Transport			Hüdro- elektri jaam Gramm
EESTI RAHVA RISTSÕNAD RISTIK	Tallinna eks- linnapea			Hamba- ümbris	Aasta

Eelmise ristsõna õige vastus: ÕISE LINNA TULED. Õige vastuse saatnute seast pälvis auhinna **Andrus Rämman**. Palume järgmise nädala jooksul tulla auhinnale järele Kesklinna valitsusse Numme 18. Siinse ristsõna õigeid vastuseid ootame **kuni 10. novembrini** samal aadressil või e-kirjaga kesklinnasonumid@tallinnlv.ee. Taas läheb loosi auhind!

MILLINE ON TAEVAS?

Jutlused ja tunnistused teispoosusest neljal pühapäeval kell 10.30

• 17.10 • 24.10 • 31.10 • 7.11

TULE KOHALE
Toompea 3, Tallinn

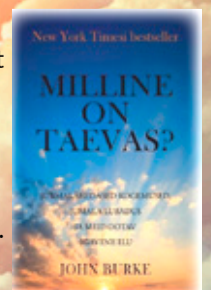
VAATA OTSE
www.toompeakogudus.ee

VAATA JÄRGI
toompeakogudus.ee/jutulused

Me kõik tahame teada, milline elu ootab meid pärast surma. Neljal protsendil ameeriklastest on olnud surmalähedane kogemus, kus nad on kogunud teistpoosust. Kas need ühtivad ka Piiblis kirjeldatud taeva ilmutustega?

Tule **EKNK Toompea kogudusse (Toompea 3)** ja saa teada!

Raamat
"Milline on Taevas"
saadaval
Apollos ja
Rahva Raamatus
üle eesti.

REKLAAM

KRISTI LEIDSAAR
Äri- ja elamispindade maakler

+372 5560 3055
kristi@plus.ee

PLUS KINNISVARA

Taviberg
EHITUS

- Eramu ehitus ja remont
- Siseviimistlustööd
- Fassaaditööd
- Katuste ehitus
- Santehnilised tööd
- Elektritööd
- Aedade ja piirete ehitustööd
- Tänavakivide paigaldus

Info ja kontakt
Tel + 372 604 0000
Mob + 372 5553 0422
WWW.TAVIBERGEHITUS.EE

EMPATRAX
TERVISEKAUPLUS
www.invaabi.ee

TASUTA transport kuukogustele
(mähkmed, nahahooldusvahendid jne)
Tallinna piires ja lähiumbruses.
Lisainfo tel. 55 605 125 või 56 971 088

Ortoosid, songavööd, bandaažid
Täiskasvanute mähkmed ja nahahooldusvahendid
Inva- ja liikumisabivahendid

Terviseabivahendite müük ja laenusus riiklikult soodustatud tingimustel

Asume
Liivalaia 32, Tallinn
Tel. 600 0666
E - R 9-17, L 10-13

Partner

MEIE MÜÜME!
1partner.ee

Helen Šank
505 4661

Liisa Kurm
506 8183

OST · MÜÜK · ÜÜR
HINDAMINE · INVESTEERIMINE

Ehitusoutlet Harjumaal Kose alevikus pakub **immutatud poste, puitu** (terrassilaud, Siberi lehis, hõvelmaterjal), **soojustust** (villa ja Kingspan PIR-i), **aiakaupu** (varjualuseid, lehtlaid, kuure, aiamaõblit jpm). Pakume ka transporti.
Lisainfo: www.ehitusoutlet.ee ja tel 5656 0096.

Kaardid ennustavad 24/7
Tel 900 1727
Vaata, kes on liinil: ennustus.ee

ABC Laenu
ABC Laenu OÜ / Lombard

- Laenu tagatise vastu
- Kulla ja hõbeda kokkuost
- KOMISJONIMÜÜK

www.abclaenu.ee
Tel 631 0190

Üldsaunad
Tunnisaunad
Tunnidusi

Raudselt puhtaks juba aastast 1936!

Raua tn 23 Tallinn, Harjumaal 10124 | Tel.: 622 94 95 |
E-post: info@rauasaun.ee | www.rauasaun.ee

OSTAME ABSOLUUTSELT IGAS SEISUS AUTOSID.

Kustutame ARKist litsentsi alusel.
Tallinn ja lähiumbrus.
Tel 5823 8310

SIIN VÕIB OLLA SINU REKLAAM!
kesklinnasonumid@tallinnivee

Abikäed on kliki kaugusel:

tootmis- ja majapidamistööst ehituse ja remondini

Telli: renditoojoud.ee
tel +372 5380 4290
info@renditoojoud.ee

MEISTERVIIMISTLUS^{ee}

Telli kõik
EHITUS- ja REMONDITÖÖD
ühest kohast

meisterviimistlus.ee
tel 5620 8888
info@meisterviimistlus.ee

A winding bridge leading down from the edge of Lasnamäe to Kadriorg

A new light traffic bridge with an interesting architectural solution has been constructed on the border between the City Centre and Lasnamäe, allowing pedestrians to walk, cycle and scooter safely from the edge of Lasnamäe across Ilvese Bridge all the way down to Kadriorg. The views of the City Centre's high-rise buildings, Old Town's towers and the sea from high atop the limestone coast add some spice to the new winding walkway.

The light traffic bridge starts at the intersection of Majaka Street and Lasnamäe Street and winds across Ilvese Bridge to Kadriorg. For those using public transport, the easiest way to discover the bridge is to take the No. 2 or 4 tram to Majaka Stop – from there it's just a couple of metres to the viewing platform at the head of the bridge. Those not afraid of a little climbing can start their journey at the other end of the bridge – by Ilvese Bridge at the intersection of Gonsiori Street and Laagna Road.

The 200-metre light traffic bridge with viewing platforms connecting the Gonsiori and Majaka streets create an easy

connection between the two city districts for those travelling both on foot and on wheels. "Connecting the city districts with the light traffic road will make car-free travel much easier for locals," said Mayor Mihhail Kõlvart. "We wish to create better conditions for locals and visitors so that it's easier and safer to move on foot or bicycle to the heart of the city."

The light traffic bridge is useful for locals for everyday use and allows students of the Kadriorg German Gymnasium to quickly and safely move between the two school buildings. For residents of Lasnamäe, it is now easier to get to Kadriorg Park for walks and parents will have an easier time pushing their strollers. This is also the first connecting pathway between the City Centre and Lasnamäe with a gentle slope; all other options so far have been much steeper. If anyone wants to rest their feet while on the road, they can enjoy an enchanting view of the city and the sea from a viewing platform.

The light traffic bridge was built as the second step in the development of the light traf-

fic road connecting Kadriorg and the Ülemiste Joint Terminal with Filtri Road. During the first step of the project, a 4-metre-wide and 2.1-kilometre-long light traffic road was constructed that connects Kadriorg with Tehnika

Street and Filtri Road. The connection moves along the Odra, Türnpu, Vilmsi and Vesivärava streets' light traffic roads. In addition to building and constructing the road, outdoor utility mains were updated, landscaping

was done, streetlights, traffic maintenance and safety facilities were installed.

The second step of the light traffic road project has been commissioned by the Tallinn Urban Environment and Public Works Department.

The project has been compiled by Reaalprojekt OÜ, the building work has been done by TREF Nord AS. The contractual cost for the building work is 884,412 euros, the project was supported by the European Regional Development Fund.

Poska Street now comfortable for all

The extensive nine-month reconstruction works on J. Poska Street came to a close at the beginning of October.

The reconstruction work encompassed the 750-metre section of Poska Street from Vesivärava Street to Narva Highway as well as an 80-metre section of Vesivärava Street and a 200-metre section of Narva Highway towards the City Centre. The renovation has given the street a new look and made it significantly easier to traverse.

Poska Street is located in a scenic area of the city and is an important connecting street between two major main streets. The needs of all road users, the expectations of local residents as well as the maintenance of the historic and cultural heritage of the area were taken into consideration while planning the reconstruction.

"The most interesting example of maintaining the historical heritage of the street is the street lamp from the period of 1928-1929 that the reconstructed street did not

necessarily need but which became a valuable show piece thanks to the cooperation between Enefit OÜ and the city," said Deputy Mayor Kalle Klandorf. Many new trees were planted along the street – common limes, horse chestnuts and Swedish whitebeams, a total of 20 trees that give pedestrians a scenic atmosphere and keep the city air cleaner.

"The purpose of reconstructing Poska Street was to create a modern, area-appropriate and calming space within the city," said City Centre Governor Monika Haukanömm. "The city's locals as well as visitors happily spend their free time in Kadriorg. That is why I am especially glad that Poska Street now has separate cycling and pedestrian paths. Local residents will surely be happy about the improved parking arrangements as well."

The area-appropriate paved pedestrian roads are located on both sides of the street, there are six resting areas with a bench and garbage bin placed on the street. A two-way cycling road is as-

phaltered and separated from the roadway by the curb. The cycling road is connected with the light traffic road between Filtri Road and Kadriorg. The traffic arrangement on Poska Street has mostly remained the same as before – the street remains a one-way street and the speed limit is still 30 km/h. The parking arrangements however have been changed to be more orderly and clear. To make the traffic smoother, intersections at Vesivärva, F.J. Wiedemanni and L. Koidula streets were made into raised intersections and two additional speed bumps were added to the roadway.

During the reconstruction, all outdoor utility mains and streets lights were updated, a rainwater drainage system was built and preparations were made for the gradual reconstruction of other streets in the area.

The J. Poska Street building project was compiled by Reaalprojekt OÜ, the building work was done by OÜ RTS Infraehitus. The contractual price of the reconstruction

work was over 4 million euros of which 386,000 euros was co-financed by Tallinna Vesi AS and 192,000 euros by AS Gaasivõrgud.

During the spring and summer, many of the City Centre streets were repaved. Aasa, Saturni, Komeedi, Aedvilja, Vineeri, Lastekodu, Tatari,

Lauteri, Lembitu, Kauka, Kuke, Virmalise and Tuvi streets were thoroughly repaired. J. Kunderi, Lubja ja Vambola streets were also updated.

During the reconstruction, the roads and pavements were repaved, detached kerbstones were replaced and utility holes in the work area were fixed.

Tree trimming and landscaping work was also completed during this time. The Tallinn Urban Environment and Public Works Department commissioned Watercom OÜ, Tee ja Tee OÜ and Viamer Grupp OÜ to complete the building work, the total cost of the work was close to 1.5 million euros.

Nearly 400 ideas were submitted to the Tallinn participatory budget idea collection

The idea collection for the Tallinn participatory budget of 2022 ended successfully: residents of Tallinn submitted 389 ideas in total for improving life in the city. The most ideas were submitted for improving the city environment.

The most ideas were submitted for improving the city environment: 164 in total, i.e. 43% of all proposals. Areas

related to children and young people, culture and leisure time also got a lot of attention, receiving 55 and 51 ideas respectively. 47 ideas were submitted regarding sports, 38 regarding safety and 28 ideas in other areas.

Once again the most active city district was Keskklinn with 83 proposals, which is 6 ideas more than last year. That was followed by Las-

namäe (71), Põhja-Tallinn (49), Haabersti (42) and Kristiine (41). Over 30 ideas were submitted from each of the other city districts. 225 ideas were submitted in Estonian, 134 in Russian and 30 in English. 99% of them were submitted digitally.

1 million euros is the initial planned total for the Tallinn participatory budget of 2022. The exact sum will be

approved by the Tallinn City Council at the budget adoption meeting at the end of the year. Three quarters of the total sum will be divided equally between the city districts and the last quarter will be divided according to the number of residents in each district as of 1 July of the current year.

In October and November, the potential for implementation of the submitted ideas

will be assessed by an expert committee and the selected ideas will then be introduced, discussed and put to public vote.

The public vote on Tallinn's second participatory budget will take place from 29 November to 12 December 2021. All persons at least 14 years of age whose place of residence is listed as Tallinn in the population register can

participate in the vote. Each participant may vote for up to two ideas they like in their district of residence.

Last year, 420 participatory budget ideas were submitted. Ten proposals were selected by public vote, most of which have been completed by now. Some bigger but necessary ones will be completed at the end of this year or the next.

IN ENGLISH

The National Library of Estonia will undergo extensive remodelling

The National Library of Estonia – a masterpiece of Estonian 20th century architecture whose opening in 1993 meant so much more than simply the completion of a library – will be closed for renovation starting from the end of 2021.

You can still visit the entire library until the end of October. After that, only the rooms on the first floor (the foyer and the exhibition halls) as well as the theatre hall in the basement will be open for another two months until 17 December. You can no longer borrow books from our library. But you can still check out our interesting exhibits on the design and construction of the National Library of Estonia, how its role has changed in time and what the building and its layout will look like after the renovation. The exhibit 'The Old and New Beginning of the National Library of Estonia' tells more than the tale of one building. It is an overview of the recent history and an excursion into the exciting future of the National Library of Estonia. You can participate in the curator tour led by Karen Jagodin on 28 October and 26 November. In November, a few 'Open Houses' excursions organised by the Estonian Museum of Architecture will also take place at the National Library of Estonia.

The pre-renovation closing festival on Saturday, 30 October and the indoor orienteering in the evening of Friday, 29 October will be great opportunities to get to know the whole building and participate in fun activities all day long.

"The renovation of the Es-

tonian 20th century architectural masterpiece is inevitable because the 30-year-old technological and security systems do not ensure the safe maintenance of the national treasure," noted Janne Andresoo, the Chief Director of the National Library of Estonia. Almost 3.5 million books are kept at the National Library of Estonia. Throughout the years, the National Library of Estonia has offered many options for different exhibits.

In October, young and

youthful people could put themselves to the test by playing with gaming consoles spanning nearly four decades connected to CRT-screens during the exhibit 'Do Something Useful Instead!'. You were able to get a day's worth of exercise by adventuring between the five floors of the National Library of Estonia and exploring the different exhibition halls. But for those seeking an even greater adventure, there was a treasure hidden in our building and some mys-

teries to solve. You could also challenge yourself by finding art pieces – the art map in the foyer lead you to paintings, sculptures and posters at the National Library of Estonia. The Estonian Museum of Architecture's professional guides also took those who were interested to the secret spots of the library you could not get to by yourself.

You do not need a library card or an ID-card to come to the library. You can find a brochure with recommendations

on what to do in the foyer and you can check out the building as you wish. It is definitely worth a visit because by exploring our library you will also learn about Estonian culture, which is not just bound between the pages of the books. Everyone knows you can find books at the library but many are surprised that there are also a music hall, theatre and film hall, postcards, posters as well as art collections filled with book illustrations at the National Library of Estonia.

All adults must have a valid vaccination pass, a recovery certificate or a negative COVID-19 test to enter the library on 30 October. There is no rapid antigen testing on site. You can remove your mask after we have checked your certificate. Those under 18 can enter the library without a certificate. Certificates will be checked in front of the main entrance.

Many incredible photos submitted to photography competition "A Year in Tallinn 2021"

The photography competition "A Year in Tallinn 2021" has ended. Its aim was to find new and interesting photos which captured the events happening in the city and the changing of the city throughout the seasons. The winner was Cristo Pihlamäe's photo "Peegeldus" ("Reflection").

"With its diversity, the city environment of Tallinn offers tons of inspiration for photographers, which was also reflected in the 172 photos sent to this year's competition. The photos captured beautiful nature views, birds and animals, as well as the existing architecture and buildings that are currently being built. The photographers played with light, fog, rain and reflections in their photos. A gallery was made to showcase them, showing the city environment through its residents' eyes," said the deputy mayor Kalle Kländorf.

The evaluation committee chose the photo "Peegeldus" (Cristo Pihlamäe) to be the winner of 2021. The public's favourite was the photo "The yachts" (Alina Kemppinen).

The jury gave special

awards to ten photos: „Sügisõhtu Snelli pargis“ ("An autumn evening in Snelli park", Viive Herne), „Удача“ ("Success", Anna Borunova), "Sunset at Port Noblessner" (Corin Nichols), „Haabersti elanik“ ("Resident of Haabersti", Karolina Malkov), „Õine kesklinn täiskuu kumas“ ("The night-time city centre in the moonlight", Raigo Tõnisalu), „Käblik“ ("Wren", Erik Karits), „Udune Piritra rand“ ("A foggy Piritra beach", Yulia Cheshkovskaya), „Pakun vaibakloppimise teenust“ ("I offer carpet beating services", Erik Karits), „Город в отражении“ ("City in reflection", Yulia Nikolaeva), „Побег“ ("Escaping", Anna Borunova, special award of Kadriorg Park).

An exhibition of the winning photos will be opened on 24 November in the tunnel of Vabaduse Väljak and will remain open until the end of the year. You can see all the photos submitted to this year's competition on the website of Tallinn: fotokonkurs.tallinn.ee/fotod

The city of Tallinn has a lot of experience in organising photography competitions.

In 2006–2013 they organised photography competitions on the topic "The best Christmas decoration". Since 2014, the topic of Tallinn Urban Environment and Public Works Department's photography competition has been "A Year in Tallinn". Last year Tallinn cooperated with the non-profit association Looduskiri and gave special awards in the photography competition of the magazine Eesti Loodus.

The smart city competition brings smart solutions to urban space

Four innovative and smart solutions were selected from this year's application round of the Tallinn innovation smart city competition, organised in cooperation by the Science Park Tehnopol and the City of Tallinn. The winners were road safety sensors, solar-powered lighting fittings, drones for rescue operations and an innovative package recycling solution.

The level of the solutions proposed for the 2021 Tallinn innovation competition was high and the competition was fierce. As there were so many meaningful ideas and solutions submitted, twelve ideas qualified for the presentation round instead of the planned eight. Four winners were selected from those whose proposals will receive support. In the evaluation process, the innovation, the justified necessity as well as their potential for cooperation with the City of Tallinn were taken into account.

The winners were Thinect, KrattWorks, Solintel and MyPak Solutions. The sensors of Thinect provide an overview of traffic and noise lev-

els in a certain area, thus also improving road safety. KrattWorks offers drones with a special solution for law enforcement, rescue missions and firefighting operations. Solintel manufactures smart solar-powered hybrid streetlights. Mypak Solutions offers an innovative Ringo packaging recycling service.

"The pace of global innovation and the emergence of new technologies on the market is ultra-fast, therefore a competition like this is useful for understanding what smart people are creating and then quickly implementing their creations for the good of the citizens," said deputy mayor of Tallinn Aivar Riisalu.

Indrek Orav, CEO of Tallinn Science Park Tehnopol, said that Tehnopol supports the emergence, development and expansion of world-changing innovations. "We support companies with both consultations and providing a test environment," said Orav. "This time the level of the innovation competition was high and we are happy to contribute to the implementation of ideas with our own knowledge and

resources. Smart city solutions make both the living and working environment more comfortable, sustainable and environmentally friendly."

The aim of the innovation competition Tallinnovation is to make the services and environment of the city more convenient for both residents and visitors. The competition facilitates cooperation between the city and technology companies and using innovative smart city hardware and software products in Tallinn. The competition, with a prize fund of 50,000 euros, was held for the second year.

The aim of Tehnopol, one of the largest science and business campuses in the Nordic countries, is to contribute to the emergence and growth of world-class technology companies in Estonia and to support their expansion into foreign markets. For this purpose a comprehensive solution is offered, from commercial property to necessity-based business development services in three focus areas: smart city, green technology and health technology.